Error! Not a valid link.

MT

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

Il-Programmi ta' Azzjoni Ambjentali (Environment Action Programmes - EAPs) iggwidaw l-iżvilupp tal-politika ambjentali tal-UE sa mill-bidu tas-snin 70. F'konformità mat-Trattat, l-EAPs huma adottati taħt il-proċedura leġiżlattiva ordinarja. Is-Sitt EAP skada f'Lulju tal-2012; il-Kummissjoni Ewropea, b'reazzjoni għad-domanda mill-partijiet interessati, inklużi l-Kunsill u l-Parlament Ewropew, qed tipproponi programm li jieħu postu.

Il-kuntest ta' din il-proposta għandu erba' aspetti. L-ewwel nett, minkejja l-progress f'xi oqsma, għad hemm sfidi ambjentali kbar, kif ukoll opportunitajiet biex l-ambjent isir aktar reżistenti għar-riskji sistemiċi u l-bidla. It-tieni, l-UE adottat l-Istrateġija Ewropa 2020 għal Tkabbir Intelliġenti, Sostenibbli u Inklussiv, li tiggwida l-iżvilupp tal-politika għall-perjodu sal-2020. It-tielet, filwaqt li ħafna Stati Membri qed ibatu biex ilaħħqu mal-kriżi ekonomika, il-ħtieġa ta' riformi strutturali toffri opportunitajiet ġodda għall-UE biex timxi lejn ekonomija ekoloġika inklussiva. Fl-aħħar nett, Rio+20 enfasizza l-importanza tad-dimensjoni globali.

Dan l-EAP għandu l-għan li jsaħħaħ il-kontribut tal-politika ambjentali għat-tranżizzjoni lejn ekonomija effiċjenti fir-riżorsi u b'livelli baxxi ta' emissjonijiet ta' karbonju li fiha l-kapital naturali huwa protett u mtejjeb, u li jitħarsu s-saħħa u l-benesseri taċ-ċittadini. Il-programm jipprovdi qafas globali għall-politika ambjentali sal-2020, li jidentifika disa' għanijiet prijoritarji li għandhom jintlaħqu mill-UE u mill-Istati Membri tagħha.

Ir-responsabbiltà li jintlaħqu l-miri u l-għanijiet relatati mal-ambjent u l-klima hija kondiviża bejn l-UE u l-Istati Membri tagħha. Il-programm għandu jiġi implimentat fil-livell xieraq, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà.

2. IR-RIŻULTATI TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET INTERESSATI U L-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

Fit-tħejjija ta' din il-proposta, il-Kummissjoni wettqet valutazzjoni tal-impatt li tqis il-fehmiet espressi mill-istituzzjonijiet l-oħra tal-UE, kif ukoll minn firxa wiesgħa ta' partijiet interessati. Il-Kummissjoni serrħet ukoll fuq għadd ta' studji u evalwazzjonijiet. Il-valutazzjoni sabet li l-proposta se żżid il-valur f'diversi modi: billi tipprovdi qafas strateġiku għal politika ambjentali fl-UE; billi tiżgura l-komplementarjetà u l-koerenza; billi tiżgura l-prevedibbiltà u kundizzjonijiet indaqs; billi tistimula l-azzjoni fil-livelli kollha ta' governanza. Il-fehmiet espressi mill-maġġoranza tal-partijiet interessati jappoġġaw dawn is-sejbiet u l-miri proposti tal-programm.

3. ELEMENTI LEGALI TAL-PROPOSTA

Din il-proposta għal Deċiżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar Programm Ġenerali ġdid ta' Azzjoni Ambjentali tal-Unjoni sal-2020 hija bbażata fuq l-Artikolu 192(3) tat-TFUE.

4. IMPLIKAZZJONI BAĠITARJA

Il-programm f'din il-proposta għal Deċiżjoni ġiet żviluppata b'konformità mal-proposta tal-Kummissjoni għall-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2014-2020 tal-UE.

2012/0337 (COD)

Proposta għal

DEĊIŻJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar Programm Ġenerali ta' Azzjoni Ambjentali tal-Unjoni sal-2020

"Ngħixu tajjeb, fil-limiti tal-pjaneta tagħna"

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 192(3) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara t-trażmissjoni tal-abbozz tal-att leġiżlattiv lill-Parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew[1]

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni[2],

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

(1) L-Unjoni stabbiliet għaliha nnfisha l-għan li ssir ekonomija intelliġenti, sostenibbli u inklussiva sal-2020 b'sett ta' politiki u azzjonijiet lejn ekonomija b'livelli baxxi ta' emissjonijiet tal-karbonju u effiċjenti fir-riżorsi[3].

(2) Programmi ta' azzjoni ambjentali suċċessivi pprovdew il-qafas għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tal-ambjent sa mill-1973.

(3) Is-Sitt Programm ta' Azzjoni Ambjentali tal-Komunità (is-sitt EAP) intemm f'Lulju tal-2012, iżda bosta miżuri u azzjonijiet imnedija fil-qafas tal-programm għadhom qed jiġu implimentati.

(4) Il-valutazzjoni finali tas-Sitt EAP ikkonkludiet li l-programm wassal benefiċċji għall-ambjent u pprovda direzzjoni strateġika globali għall-politika ambjentali. Minkejja dawn il-kisbiet, xejriet insostenibbli għadhom jippersistu fl-erba' oqsma prijoritarji

[1] ĠU C , , p. .
[2] ĠU C , , p. .
[3] COM(2010) 2020 (ĠU C 88 tad-19.3.2011) u EUCO 13/10.

identifikati fis-Sitt EAP: it-tibdil fil-klima, il-bijodiversità, l-ambjent u s-saħħa, u l-użu sostenibbli tar-riżorsi naturali u l-ġestjoni tal-iskart.

(5) Il-valutazzjoni finali enfasizzat xi nuqqasijiet tas-sitt EAP li għandhom ikunu indirizzati fil-programm il-ġdid.

(6) Xejriet sistemiċi globali u l-isfidi relatati mad-dinamika tal-popolazzjoni, mal-urbanizzazzjoni, il-mard u l-pandemiji, il-bidla teknoloġika dejjem aktar mgħaġġla u t-tkabbir ekonomiku insostenibbli jżidu mal-kumplessità tal-indirizzar tal-isfidi ambjentali u l-kisba ta' żvilupp sostenibbli fit-tul. L-iżgurar tal-prosperità fit-tul tal-Unjoni jesiġi li tittieħed aktar azzjoni sabiex jiġu indirizzati dawn l-isfidi.

(7) Huwa essenzjali li l-għanijiet prijoritarji tal-Unjoni għall-2020 jiġu stabbiliti, fid-dawl ta' viżjoni fit-tul għall-2050. Il-programm il-ġdid għandu jissejjes fuq inizjattivi ta' politika fl-istrateġija Ewropa 2020[4], inkluż il-pakkett dwar il-klima u l-enerġija tal-UE[5], il-Pjan Direzzjonali lejn ekonomija b'livell baxx ta' karbonju fl-2050[6], l-Istrateġija tal-UE għall-Bijodiversità sal-2020[7], il-Pjan Direzzjonali għal Ewropa b'Użu Effiċjenti tar-Riżorsi[8] u l-Inizjattiva Ewlenija ta' Unjoni tal-Innovazzjoni[9].

(8) Il-programm għandu jgħin biex jintlaħqu l-miri ambjentali li l-Unjoni diġà qablet dwarhom.

(9) L-Unjon qablet li jinkiseb tnaqqis fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra (greenhouse gas - GHG) tal-UE ta' mill-inqas 20 % sal-2020 (30 %, bil-kundizzjoni li pajjiżi żviluppati oħrajn jimpenjaw ruħhom favur tnaqqis komparabbli tal-emissjonijiet u li l-pajjiżi li qed jiżviluppaw jikkontribwixxu b'mod xieraq skont ir-responsabbiltajiet tagħhom u l-kapaċitajiet rispettivi); jiġi żgurat li 20 % tal-konsum tal-enerġija jiġi minn enerġija rinnovabbli sal-2020; u tnaqqis ta' 20 % fl-użu tal-enerġija primarja meta mqabbel mal-livelli pproġettati, li għandu jinkiseb permezz tat-titjib fl-effiċjenza enerġetika[10];

(10) L-Unjoni qablet li jitrażżnu t-telf tal-bijodiversità u d-degradazzjoni tas-servizzi tal-ekosistema fl-UE sal-2020, u, sa fejn huwa possibbli, jiġu restawrati filwaqt li jiżdied il-kontribut tal-UE sabiex jiġi evitat it-telf tal-bijodiversità globali[11].

(11) L-Unjoni qablet li jinkiseb status tajjeb għall-ilmijiet kollha tal-Unjoni, inkluż l-ilma ħelu (xmajjar u lagi, ilma ta' taħt l-art), l-ilmijiet tranżizzjonali (estwarji/delti) u l-ilmijiet kostali f'distanza ta' mil nawtiku mill-kosta sal-2015[12];

(12) L-Unjoni qablet li jinkiseb status ambjentali tajjeb fl-ilmijiet kollha tal-baħar tal-Unjoni sal-2020[13];

---

4 COM(2010) 2020, ĠU C 88, 19.3.2011.

5 Ir-Regolament (KE) Nru 443/2009/KE, id-Direttiva Nru 2009/28/KE, id-Direttiva Nru 2009/29/KE, id-Direttiva Nru 2009/30/KE, id-Direttiva Nru 2009/31/KE, id-Deċiżjoni Nru 406/2009/KE, kollha fil-ĠU L 140, 5.6.2009.

6 COM (2011) 112, ĠU C 140, 11.5.2011.

7 COM(2011) 244, ĠU C 264, 8.9.2011.

8 COM(2011) 571, ĠU C 37, 10.2.2012.

9 COM(2010) 546, ĠU C 121, 19.4.2011

10 Il-Kunsill Ewropew, 8/9 ta' Marzu 2007.

11 EUCO 7/10 Il-Konklużjonijiet tal-Kunsill 7536/10: COM(2011) 244

12 Id-Direttiva 2000/60/KE, ĠU L 327, 22.12.2000.

(13) L-Unjoni qablet li jinkisbu livelli ta' kwalità tal-arja li ma jagħtux lok għal impatti negattivi sinifikanti fuq is-saħħa tal-bniedem u l-ambjent u għal riskji għalihom[14];

(14) L-Unjoni qablet li, sal-2020, is-sustanzi kimiċi jintużaw u jiġu prodotti f'modi li jwasslu għall-minimizzazzjoni tal-effetti negattivi sinifikanti fuq is-saħħa tal-bniedem u l-ambjent[15];

(15) L-Unjoni qablet li jiġu protetti l-ambjent u s-saħħa tal-bniedem permezz tal-prevenzjoni jew it-tnaqqis tal-impatti negattivi tal-ġenerazzjoni u l-ġestjoni tal-iskart, u billi jitnaqqas l-impatt kumplessiv mill-użu tar-riżorsi filwaqt li tiġi mtejba l-effiċjenza ta' tali użu, bis-saħħa tal-applikazzjoni tal-ġerarkija tal-iskart li ġejja: prevenzjoni, tħejjija għall-użu mill-ġdid, riċiklar, irkupru ieħor, rimi[16];

(16) L-Unjoni qablet li tirsisti favur diżakkoppjar sħiħ tat-tkabbir ekonomiku u d-degradazzjoni ambjentali[17];

(17) L-Unjoni qablet li tirsisti biex tinkiseb dinja li fiha d-degradazzjoni tal-art ma tibqax problema fil-kuntest tal-iżvilupp sostenibbli[18].

(18) Il-politika ambjentali tal-Unjoni hija bbażata b'mod partikolari fuq il-prinċipju ta' min iniġġes iħallas, il-prinċipju tal-prekawzjoni u l-azzjoni ta' prevenzjoni, u l-prinċipju ta' rettifika mis-sors stess tat-tniġġis.

(19) Azzjoni biex jitwettqu l-għanijiet prijoritarji għandha tittieħed fil-livelli differenti ta' governanza, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà.

(20) L-involviment ta' atturi mhux governattivi huwa importanti biex jiżgura s-suċċess tal-programm u l-ksib tal-għanijiet prijoritarji tiegħu..

(21) It-telf tal-bijodiversità u d-degradazzjoni tal-ekosistemi fl-Unjoni għandhom implikazzjonijiet importanti għall-ambjent u huma ta' spiża għas-soċjetà kollha, b'mod partikolari għall-atturi ekonomiċi f'setturi li jiddependu direttament fuq is-servizzi tal-ekosistema.

(22) Hemm lok sinifikanti sabiex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra u tittejjeb l-effiċjenza fir-riżorsi fl-Unjoni. Dan se jtaffi l-pressjonijiet fuq l-ambjent u jwassal għal iktar kompetittività u għal sorsi ġodda ta' tkabbir u ta' impjiegi permezz tal-iffrankar tal-ispejjeż minħabba effiċjenza mtejba, il-kummerċjalizzazzjoni tal-innovazzjonijiet u l-ġestjoni aħjar tar-riżorsi tul iċ-ċiklu kollu ta' ħajjithom.

---

13 Id-Direttiva 2008/56/KE, ĠU L 164, 25.6.2008.

14 Il-Deċiżjoni Nru 1600/2002/KE ĠU L242 tal-10.8.2002; Id-Direttiva 2008/50/KE, ĠU L 152, 11.6.2008.

15 Id-Deċiżjoni Nru 1600/2002/KE ĠU L242, 10.8.2002; Il-Pjan ta' Implimentazzjoni ta' Johannesburg (WSSD 2002).

16 Id-Direttiva 2008/98/KE, ĠU L 312, 22.11.2008.

17 Il-Konklużjonijiet tal-Kunsill tal-11 ta' Ġunju 2012. COM(2011) 571.

18 L-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti A/Res/66/288.

(23) Il-problemi u l-impatti ambjentali jkomplu joħolqu riskji sinifikanti għas-saħħa u l-benesseri tal-bniedem, filwaqt li miżuri li jtejbu l-istat tal-ambjent jistgħu jkunu ta' benefiċċju.

(24) L-implimentazzjoni sħiħa u uniformi tal-*acquis* ambjentali mal-Unjoni kollha hija investiment sod għall-ambjent u għas-saħħa tal-bniedem, kif ukoll għall-ekonomija.

(25) Il-politika ambjentali tal-Unjoni għandha tkompli tissejjes fuq bażi ta' evidenza soda.

(26) L-għanijiet ambjentali għandhom ikunu appoġġati minn investimenti xierqa.

(27) L-integrazzjoni ambjentali hija essenzjali biex tnaqqas il-pressjonijiet fuq l-ambjent li jirriżultaw minn politiki u attivitajiet ta' setturi oħra u biex jintlaħqu l-miri relatati mal-ambjent u l-klima.

(28) L-Unjoni għandha popolazzjoni b'densità għolja, u aktar minn 70 % taċ-ċittadini jgħixu f'żoni urbani u periurbani u jaffrontaw sfidi ambjentali speċifiċi u relatati mal-klima.

(29) Ħafna mill-isfidi ambjentali huma fil-livell globali u jistgħu jiġu indirizzati bis-sħiħ biss permezz ta' approċċ globali komprensiv, filwaqt li sfidi ambjentali oħrajn għandhom dimensjoni reġjonali qawwija, li tesiġi kooperazzjoni mal-pajjiżi ġirien.

(30) Bħala parti mis-segwitu għall-Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Iżvilupp Sostenibbli tal-2012 (Summit Rio+20), il-programm ġenerali ġdid ta' azzjoni għandu jappoġġa proċessi internazzjonali u reġjonali li għandhom l-għan li jittrasformaw l-ekonomija globali f'ekonomija ekoloġika inklussiva fil-kuntest tal-iżvilupp sostenibbli u t-tnaqqis tal-faqar.

(31) Permezz ta' taħlita xierqa ta' strumenti ta' politika, in-negozji u l-konsumaturi jkunu jistgħu jtejbu l-fehim tagħhom tal-impatt tal-attivitajiet tagħhom fuq l-ambjent u jimmaniġġjaw l-impatt. Dawn l-istrumenti ta' politika jinkludu inċentivi ekonomiċi, strumenti bbażati fuq is-suq, rekwiżiti ta' informazzjoni kif ukoll għodod u miżuri volontarji li jikkomplementaw l-oqfsa leġiżlattivi u jinvolvu l-partijiet interessati f'livelli differenti.

(32) Il-miżuri, l-azzjonijiet u l-miri kollha stabbiliti fil-programm ġenerali ġdid ta' azzjoni ambjentali għandhom jitwettqu skont il-prinċipji tar-regolamentazzjoni intelliġenti[19] u soġġetti għal valutazzjoni komprensiva tal-impatt, fejn xieraq.

(33) Il-progress lejn il-kisba tal-għanijiet tal-programm ġenerali ġdid ta' azzjoni ambjentali għandu jiġi mmonitorjat, ivvalutat u evalwat abbażi ta' indikaturi miftiehma.

[19] COM(2010)543, ĠU C 121, 19.4.2011.

ADOTTAW DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

Programm ġenerali ta' azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tal-ambjent għall-perjodu sal-31 ta' Diċembru 2020 ("il-programm") huwa adottat kif deskritt f'dan l-Anness.

Artikolu 2

1. Fit-twettiq tal-programm, l-Unjoni għandha jkollha l-għanijiet li ġejjin:

(a) li tipproteġi, tikkonserva u ssaħħaħ il-kapital naturali tal-Unjoni;

(b) li l-Unjoni ssir ekonomija effiċjenti fir-riżorsi, ekoloġika u kompetittiva, b'livelli baxxi ta' karbonju;

(c) li jitħarsu ċ-ċittadini tal-Unjoni minn pressjonijiet relatati mal-ambjent u r-riskji għas-saħħa u l-benesseri

(d) li jiġu massimizzati l-benefiċċji tal-leġiżlazzjoni ambjentali tal-Unjoni;

(e) li tittejjeb il-bażi ta' evidenza għall-politika ambjentali

(f) li jiġi assigurat l-investiment għall-politika ambjentali u dik dwar l-klima u jiġu stabbiliti l-prezzijiet korretti;

(g) li titjieb l-integrazzjoni ambjentali u l-koerenza tal-politika

(h) li tissaħħaħ is-sostenibbiltà tal-ibliet tal-Unjoni;

(i) li tiżdied l-effettività tal-Unjoni fl-indirizzar tal-isfidi ambjentali globali u reġjonali.

2. Dan il-programm għandu jkun ibbażat b'mod partikolari fuq il-prinċipju ta' min iniġġes iħallas, il-prinċipju tal-prekawzjoni u l-azzjoni preventiva, kif ukoll il-prinċipju ta' rettifika tat-tniġġis mis-sors.

3. Il-miżuri, l-azzjonijiet u l-miri kollha stabbiliti fil-programm ġenerali ġdid ta' azzjoni ambjentali għandhom jiġu implimentati skont il-prinċipji tar-regolamentazzjoni intelliġenti[20] u soġġetti għal valutazzjoni komprensiva tal-impatt fejn xieraq.

Artikolu 3

1. L-Unjoni u l-Istati Membri tagħha huma responsabbli għat-twettiq tal-għanijiet prijoritarji stabbiliti f'dan il-programm. Huma għandhom isegwu approċċ koerenti għall-indirizzar tal-isfidi identifikati. L-azzjoni għandha tittieħed b'kunsiderazzjoni xierqa tal-prinċipju tas-

---

[20] COM(2010)543, ĠU C 121, 19.4.2011.

sussidjarjetà u fil-livell l-aktar adatt biex jinkisbu l-għanijiet prijoritarji u l-eżiti relatati stabbiliti f'dan il-programm.

2. L-awtoritajiet pubbliċi fil-livelli kollha għandhom jaħdmu man-negozji u l-imsieħba soċjali, mas-soċjetà ċivili u maċ-ċittadini individwali fl-implimentazzjoni ta' dan il-programm.

Artikolu 4

Din id-Deċiżjoni għandha tidħol fis-seħħ fl-għoxrin jum mill-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew	*Għall-Kunsill*
Il-President	*Il-President*

ANNESS

"Ngħixu tajjeb, fil-limiti tal-pjaneta tagħna"

PROGRAMM GĦALL-AZZJONI SAL-2020

1. Matul l-aħħar 40 sena, ġiet stabbilita firxa wiesgħa ta' leġiżlazzjoni ambjentali, li rriżultat fl-iktar standards moderni u komprensivi fid-dinja. Din għenet fl-indirizzar ta' wħud mill-aktar kwistjonijiet ambjentali ta' tħassib għaċ-ċittadini u n-negozji fl-Unjoni.

2. L-emissjonijiet tas-sustanzi li jniġġsu fl-arja, fl-ilma u fil-ħamrija tnaqqsu b'mod konsiderevoli f'dawn l-aħħar għexieren ta' snin, kif naqsu wkoll l-emissjonijiet tal-gassijiet serra (GHG) f'dawn l-aħħar snin. Il-leġiżlazzjoni tal-UE dwar is-sustanzi kimiċi ġiet modernizzata u ġie ristrett l-użu ta' ħafna sustanzi tossiċi jew perikolużi bħal ċomb, kadmju u merkurju fi prodotti li jinsabu fil-biċċa kbira tad-djar. Iċ-ċittadini tal-UE jibbenefikaw minn kwalità ta' ilma li hija fosta l-aqwa fid-dinja, u aktar minn 18 % tat-territorju tal-UE u 4% tal-ibħra tagħha ngħataw id-deżinjazzjoni ta’ żoni ta' protezzjoni tan-natura.

3. Il-politika ambjentali tal-Unjoni stimolat l-innovazzjoni u l-investiment fi prodotti u servizzi ambjentali, u b'hekk inħolqu l-opportunitajiet ta' impjiegi u ta’ esportazzjoni[21]. It-tkabbir suċċessiv tal-UE wassal standards għoljin ta’ protezzjoni ambjentali lil parti kbira tal-kontinent Ewropew, u l-isforzi tal-Unjoni kkontribwixxew lejn impenn internazzjonali akbar għall-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima u t-telf tal-bijodiversità, u għal sforzi globali ta’ suċċess sabiex jiġi eliminati sustanzi li jnaqqsu l-ożonu kif u l-fjuwils biċ-ċomb.

4. Sar ukoll progress konsiderevoli fl-integrazzjoni tal-għanijiet ambjentali f'politiki u attivitajiet oħra tal-Unjoni. Sa mill-2003, il-Politika Agrikola Komuni (PAK) riformata rabtet il-ħlasijiet diretti ma' rekwiżiti għall-bdiewa biex iżommu l-art f'kundizzjoni agrikola u ambjentali tajba u biex jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti. Il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima saret parti integrali tal-politika tal-enerġija u qed isir progress fl-integrazzjoni ta' tħassib dwar l-effiċjenza fir-riżorsi, it-tibdil fil-klima u l-effiċjenza enerġetika f'setturi ewlenin oħra, bħat-trasport u l-bini.

5. Madankollu, ħafna xejriet ambjentali fl-UE jibqgħu preokkupanti, mhux l-inqas minħabba l-implimentazzjoni insuffiċjenti tal-leġiżlazzjoni ambjentali eżistenti tal-UE. 17 % biss tal-ispeċijiet u l-ħabitats vvalutati skont id-Direttiva dwar il-Ħabitats[22] jinsabu fi stat tajjeb, u d-degradazzjoni u telf tal-kapital naturali qed jipperikolaw l-isforzi biex jintlaħqu l-għanijiet tal-UE għall-bijodiversità u għat-tibdil fil-klima. Dan għandu spejjeż assoċjati għoljin li għadhom ma ġewx ivvalutati kif suppost fis-sistema ekonomika jew soċjali tagħna. Tletin fil-mija tat-territorju tal-UE huwa fframmentat ħafna, li jaffettwa l-konnettività u s-saħħa tal-ekosistemi u l-abbiltà

---

[21] The economic benefits of environmental policy (IES, Vrije Universiteit Amsterdam, 2009); COM(2012) 173; “L-implimentazzjoni ta' leġiżlazzjoni tal-UE għal Tkabbir Ekoloġiku”, (2011).

[22] Id-Direttiva 92/43/EEC, ĠU L 206, 22.7.1992.

taghhom li jipprovdu servizzi kif ukoll ħabitats vijabbli għall-ispeċijiet. Għalkemm diġà sar progress fl-UE biex it-tkabbir jiġi diżakkoppjat mill-emissjonijiet tal-GHG, mill-użu tar-riżorsi u mill-impatti ambjentali, l-użu tar-riżorsi għadu fil-biċċa l-kbira insostenibbli u ineffiċjenti, u għad hemm ħafna xi jsir fir-rigward tal-ġestjoni tal-iskart. Bħala riżultat, in-negozji tal-UE mhux qed jibbenefikaw mill-opportunitajiet sinifikanti li toffri l-effiċjenza fir-riżorsi mil-lat tal-kompetittività, tat-tnaqqis fl-ispejjeż, tal-produttività mtejba, u tas-sigurtà tal-provvista. Il-kwalità tal-ilma u l-livelli tat-tniġġis tal-arja għadhom problematiċi f'ħafna partijiet tal-Ewropa, u ċ-ċittadini tal-UE għadhom esposti għal sustanzi perikolużi, li potenzjalment jipperikolaw saħħithom u l-benesseri tagħhom. L-użu insostenibbli tal-art qiegħed inaqqas il-ħamrija fertili, u dan iħalli impatti fuq is-sigurtà tal-ikel u fuq il-kisba tal-miri tal-bijodiversità. Id-degradazzjoni tal-ħamrija, fil-biċċa l-kbira, tibqa' mhux ikkontrollata.

6. Bidla ambjentali fl-UE qed tirriżulta dejjem aktar mill-iżviluppi li jseħħu fil-livell globali, inklużi id-demografija, ix-xejriet tal-kummerċ u tal-konsum, kif ukoll il-progress teknoloġiku rapidu. Dawn jistgħu joffru opportunitajiet sinifikanti għat-tkabbir ekonomiku u l-benesseri tas-soċjetà, iżda joħolqu sfidi u inċertezzi għall-ekonomija u s-soċjetà tal-UE u qed jikkawżaw degradazzjoni ambjentali madwar id-dinja[23].

7. Flimkien mas-sistemi ħalja attwali ta' produzzjoni u ta' konsum fl-ekonomija dinjija, id-domanda globali dejjem tikber għal oġġetti u servizzi u t-tnaqqis tar-riżorsi qed iżidu l-prezz tal-materja prima, tal-minerali u tal-enerġija essenzjali, u b'hekk jiġi ġġenerat aktar tniġġis u skart, jiżdiedu l-emissjonijiet globali ta' GHG u jiġu xprunati d-degradazzjoni tal-art, id-deforestazzjoni u t-telf tal-bijodiversità. Kważi żewġ terzi tal-ekosistemi tad-dinja qed jiddeterjoraw[24] u hemm evidenza li l-limiti planetarji għall-bijodiversità, it-tibdil fil-klima u ċ-ċiklu tan-nitroġenu diġà ġew issuperati[25]. X'aktarx se jkun hemm diskrepanza globali ta' 40 % fl-ilma sal-2030 sakemm ma jkunx hemm progress sinifikanti fit-titjib tal-effiċjenza fir-riżorsi. Hemm ukoll ir-riskju li t-tibdil fil-klima se jkompli jkabbar dawn il-problemi, bi spejjeż għolja. Fl-2011, id-diżastri dovuti parzjalment għat-tibdil fil-klima rriżultaw f'telf ekonomiku globali ta' aktar minn 300 biljun Euro. L-OECD wissiet li bid-degradazzjoni u t-telf kontinwi tal-kapital naturali hemm ir-riskju li dawn iwasslu għal bidliet irriversibbli li jistgħu jipperikolaw żewġ sekli ta' titjib fl-istandards ta' għajxien u jinvolvu spejjeż sinifikanti[26].

8. L-indirizzar ta' wħud minn dawn il-kwistjonijiet kumplessi jesiġi li nisfruttaw il-potenzjal sħiħ tat-teknoloġija ambjentali eżistenti u jiġi żgurat l-iżvilupp u l-adozzjoni kontinwi, min-naħa tal-industrija, tal-aqwa tekniki disponibbli u tal-innovazzjonijiet emerġenti. Avvanzi rapidi f'oqsma tax-xjenza u t-teknoloġija li

[23] SEC(2011) 1067; L-Ambjent Ewropew – l-Istat u l-Prospetti 2010: Valutazzjoni tal-Megatendenzi Globali (EEA, 2010).

[24] Limiti assoċjati ma' disa' "limiti tal-pjaneta" ġew identifikati bħala li, ladarba jkunu ssuperati, jistgħu jwasslu għal bidliet irriversibbli b'konsegwenzi potenzjalment diżastrużi għall-bnedmin, inklużi: it-tibdil fil-klima, it-telf tal-bijodiversità, l-użu globali tal-ilma ħelu, l-aċidifikazzjoni tal-oċeani, iċ-ċikli tan-nitroġenu u l-fosforu u l-bidla fl-użu tal-art (Ecology and Society, Vol. 14, No 2, 2009).

[25] Ir-rapport tal-Panel ta' Livell Għoli dwar is-Sostenibbiltà Globali tan-Nazzjonijiet Uniti 'Resilient People, Resilient Planet: A future worth choosing', 2012.

[26] Environmental Outlook to 2050 (OECD 2012).

jippromettu huma wkoll meħtieġa. Dan għandu jkun possibbli permezz ta' spinta fir-riċerka u l-ħolqien ta' kundizzjonijiet li jwasslu għal investimenti relatati mar-riċerka privata. Fl-istess ħin, għandna bżonn fehim aħjar tar-riskji potenzjali għall-ambjent u għas-saħħa tal-bniedem assoċjati mat-teknoloġiji ġodda, u għandna bżonn nivvalutawhom u nimmaniġġjawhom aħjar. Din hija prekundizzjoni għall-aċċettazzjoni pubblika ta' teknoloġiji ġodda, kif ukoll għall-ħila tal-UE li tiddentifika u tirreaġixxi għal riski potenzjali assoċjati ma' żviluppi teknoloġiċi b'mod effettiv u f'waqthom.

9. Biex ngħixu tajjeb fil-futur, għandha tittieħed azzjoni urġenti, ikkoordinata issa biex intejbu r-reżistenza ekoloġika u nimmassimizzaw il-benefiċċji li l-politika ambjentali tista' tipprovdi għall-ekonomija u s-soċjetà, filwaqt li jiġu rispettati l-limiti ekoloġiċi tal-pjaneta. Dan il-programm jirrifletti l-impenn tal-UE li tittrasforma ruħha f'ekonomija ekoloġika inklussiva li tiżgura t-tkabbir u l-iżvilupp, tħares is-saħħa u l-benesseri tal-bniedem, tipprovdi impjiegi diċenti, tnaqqas l-inugwaljanzi u tinvesti fil-kapital naturali u tippreservah.

10. Il-viżjoni 2050 li ġejja hija maħsuba biex tgħin fil-gwida tal-azzjoni sal-2020 u wara: Fl-2050, ngħixu tajjeb, fil-limiti ekoloġiċi tal-pjaneta. Il-prosperità tagħna u ambjent b'saħħtu jirriżultaw minn ekonomija innovattiva, ċirkolari fejn ma jinħela xejn u fejn ir-riżorsi naturali huma mmaniġġjati f'modi li jsaħħu r-reżistenza tas-soċjetà tagħna. It-tkabbir tagħna b'livelli baxxi ta' karbonju ilu li ġie diżakkoppjat mill-użu tar-riżorsi, u b'hekk nbeda r-ritmu għal ekonomija sostenibbli globali.

11. Din it-trasformazzjoni tesiġi l-integrazzjoni sħiħa ta' kwistjonijiet ambjentali f'politiki oħra, bħall-enerġija, it-trasport, l-agrikoltura, is-sajd, l-ekonomija u l-industrija, ir-riċerka u l-innovazzjoni, ix-xogħol u l-politika soċjali sabiex toħloq approċċ koerenti u kkoordinat. L-azzjoni fi ħdan l-UE għandha tiġi kkomplementata wkoll minn azzjoni globali u kooperazzjoni msaħħa mal-pajjiżi ġirien sabiex jiġu indirizzati sfidi komuni.

12. L-UE tat bidu għal din it-trasformazzjoni b'strateġiji integrati, fit-tul biex twaqqaf it-telf tal-bijodiversità[27], ittejjeb l-effiċjenza fir-riżorsi[28] u tħaffef it-tranżizzjoni lejn ekonomija b'livelli baxxi ta' karbonju[29]. Barra minn hekk il-Kummissjoni integrat it-tħassib u l-għanijiet ambjentali f'inizjattivi reċenti meħuda f'oqsma ta' politika ewlenin oħra, inklużi l-enerġija[30] u t-trasport[31], u ppruvat iżid il-benefiċċji ambjentali permezz ta' riformi tal-politiki tal-UE għall-agrikoltura u l-iżvilupp rurali, is-sajd u l-koeżjoni, billi bniet fuq is-suċċessi li kien hemm sa llum.

13. L-UE saret firmatarja għal bosta impenji ambjentali miftiehma internazzjonalment, inklużi dawk li saru fil-Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Iżvilupp Sostenibbli (Rio+20)[32] fejn din immarkat l-appoġġ tagħha għal ekonomija ekoloġika inklussiva bħala parti ċentrali minn strateġija usa' għall-iżvilupp sostenibbli.

---

27 COM(2011) 244, ĠU C 264, 8.9.2011.
28 COM(2011) 571, ĠU C 37, 10.2.2012.
29 COM (2011) 112, ĠU C 140, 11.5.2011.
30 COM(2011) 885, ĠU C 102, 5.4.2012.
31 COM (2011) 144, ĠU C 140, 11.5.2011.
32 Ir-Riżoluzzjoni tal-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti 66/288.

14. Dan il-programm jikkomplementa dawn l-isforzi billi jiddefinixxi għanijiet prijoritarji biex l-UE tiksibhom tul il-perjodu sal-2020.

15. F'ħafna każijiet, il-ħtieġa ta’ azzjoni sabiex jinkisbu dawn l-għanijiet se tkun primarjament fil-livell nazzjonali, reġjonali jew lokali, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà. F'oħrajn, se jkunu meħtieġa miżuri addizzjonali fil-livell tal-UE. Peress li l-politika ambjentali hija qasam ta' kompetenza kondiviża fl-UE, wieħed mill-għanijiet ta' dan il-programm huwa li joħloq sjieda komuni ta' miri u għanijiet kondiviżi u l-iżgurar ta' kundizzjonijiet indaqs għan-negozji u għall-awtoritajiet pubbliċi. Permezz ta' miri u għanijiet ċari, dawk li jfasslu l-politika u partijiet interessati oħrajn, inklużi r-reġjuni u l-ibliet, in-negozji u l-imsieħba soċjali, u ċittadini individwali, jingħataw sens ta' direzzjoni u qafas prevedibbli għal azzjoni.

PRIJORITAJIET TEMATIĊI

Għan prijoritarju 1: Jiġi protett, ippreservat u msaħħaħ il-kapital naturali tal-UE

16. Il-prosperità ekonomika u l-benesseri tal-UE huma msejsa fuq il-kapital naturali tagħha, li jinkludi l-ekosistemi li jipprovdu oġġetti u servizzi essenzjali, minn ħamrija fertili u foresti multifunzjonali sa art u ibħra produttivi, minn ilma ħelu u arja nadifa sad-dakkir, il-kontroll tal-għargħar u r-regolazzjoni tal-klima u l-protezzjoni kontra d-diżastri naturali. Ġabra sostanzjali ta' leġiżlazzjoni tal-UE għandha l-għan li tipproteġi, tippreserva u ssaħħaħ il-kapital naturali, u tinkludi d-Direttiva ta' Qafas dwar l-Ilma (WFD)[33], id-Direttiva ta' Qafas dwar l-Istrateġija Marittima (MSFD)[34], id-Direttiva dwar il-Kwalità tal-Arja u dawk relatati[35] u d-Direttivi dwar il-Ħabitats u l-Għasafar[36]. Il-leġiżlazzjoni li tindirizza t-tibdil fil-klima, is-sustanzi kimiċi, l-emissjonijiet industrijali u l-iskart itaffu l-pressjonijiet fuq il-bijodiversità, inklużi l-ekosistemi, l-ispeċijiet u l-ħabitats.

17. Madankollu, valutazzjonijiet reċenti juru li għadha qed tintilef il-bijodiversità fl-UE u li l-biċċa l-kbira tal-ekosistemi huma serjament degradati[37]. L-Istrateġija tal-UE għall-Bijodiversità sal-2020[38] tistabbilixxi miri u azzjonijiet meħtieġa biex ireġġgħu lura dawn ix-xejriet negattivi u biex isaħħu s-servizzi tal-ekosistemi. Din għandha tiġi implimentata bis-sħiħ biex tippermetti lill-UE li tilħaq il-mira ewlenija tagħha għall-bijodiversità għall-2020. Billi l-istrateġija tinkludi miżuri inkorporati biex itejbu l-implimentazzjoni tad-Direttivi dwar l-Għasafar u l-Ħabitats, inkluż in-netwerk Natura 2000, li tintlaħaq il-mira kumplessiva se tesiġi implimentazzjoni sħiħa tal-leġiżlazzjoni eżistenti kollha mmirata lejn il-protezzjoni tal-kapital naturali.

18. Minkejja l-isforzi konsiderevoli li saru sal-lum, ir-rekwiżit skont il-WFD biex jinkiseb ‘status ekoloġiku tajjeb’ sal-2015 x'aktarx li se jintlaħaq biss għal madwar

---

33 Direttiva 2000/60/KE, ĠU L 327, 22.12.2000.
34 Direttiva 2008/56/KE, ĠU L 164, 25.6.2008.
35 Direttiva 2008/50/KE, ĠU L 152 tal-11.6.2008 u Direttiva 2004/107/KE, ĠU L 23, 26.1.2005.
36 Direttiva 2009/147/KE, ĠU L 20 tas-26.1.2010 u Direttiva 92/43/KEE, ĠU L 206, 22.7.1992.
37 Rapport Tekniku tal-EEA 12/2010.
38 COM(2011) 244, ĠU C 264, 8.9.2011.

53 % tal-massa tal-ilma tal-wiċċ fl-UE[39]. Hemm ukoll ir-riskju li l-mira tad-Direttiva ta' Qafas dwar l-Istrateġija Marittima li jinkiseb ‘status ambjentali tajjeb” sal-2020 tista' ma tintlaħaqx, *inter alia* minħabba sajd żejjed kontinwu u l-preżenza ta' skart fl-ibħra tal-Ewropa. Filwaqt li l-politiki tal-UE dwar l-arja u dwar l-emissjonijiet industrijali għenu biex inaqqsu ħafna forom ta' tniġġis, l-ekosistemi għadhom ibatu minn depożiti eċċessivi ta' nitroġenu u minn tniġġis tal-ożonu assoċjati mal-emissjonijiet mit-trasport, mill-agrikoltura intensiva u mill-ġenerazzjoni tal-enerġija.

19. Il-protezzjoni, il-konservazzjoni u t-tisħiħ tal-kapital naturali tal-UE għalhekk jesiġu wkoll indirizzar tal-problemi mis-sors permezz, *inter alia*, ta' integrazzjoni aħjar tal-għanijiet għall-kapital naturali f'politiki oħra, l-iżgurar li l-politiki jkunu koerenti u li jiġu pprovduti l-kobenefiċċji. L-elementi ekoloġiċi stabbiliti fil-proposti ta' riforma tal-Kummissjoni, partikolarment għall-politika tal-UE dwar l-agrikoltura, is-sajd u l-koeżjoni, appoġġati mill-proposti għal approċċ aktar ekoloġiku għall-baġit tal-UE skont il-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2014-2020 (QFP) huma mfassla biex jappoġġaw dawn l-għanijiet. Pereżempju, l-ekosistemi akkwatiċi f’żoni rurali għandhom jibbenefikaw mir-rabta tal-pagamenti lill-impriżi agrikoli mal-konformità mar-rekwiżiti rilevanti tal-WFD kif stabbilit fil-proposti tal-Kummissjoni għar-riforma tal-PAK[40]. PAK iktar ekoloġika se tippromwovi wkoll il-prattiki agrikoli ta’ benefiċċju għall-ambjent tad-diversifikazzjoni tal-uċuħ tar-raba’, il-protezzjoni ta' bwar permanenti, u l-istabbiliment u ż-żamma ta’ żoni ta’ art għall-biedja u ta' foresti ekoloġikament importanti.

20. Fil-każ tal-ambjent tal-baħar, filwaqt li s-settur marittimu joffri opportunitajiet ekonomiċi, mill-oqsma tas-sajd, tat-tbaħħir u tal-akkwakultura sal-materja prima u l-enerġija lil hinn mill-kosta u l-bijoteknoloġija tal-baħar, għandha tingħata attenzjoni sabiex jiġi żgurat li l-isfruttar tagħhom ikun kompatibbli mal-konservazzjoni u l-ġestjoni sostenibbli tal-ekosistemi tal-baħar u tal-kosta.

21. Approċċi bbażati fuq l-ekosistema għall-mitigazzjoni u l-adattament għat-tibdil fil-klima li jibbenefikaw minnhom ukoll il-bijodiversità u l-forniment ta' servizzi oħra tal-ekosistema għandhom jintużaw b'mod aktar estensiv bħala parti mill-politika tal-UE dwar it-tibdil fil-klima, filwaqt li għanijiet ambjentali oħra bħall-konservazzjoni tal-bijodiversità u l-protezzjoni tal-ilma għandhom jitqiesu bis-sħiħ fid-deċiżjonijiet dwar l-enerġija rinnovabbli. Fl-aħħar nett, il-miżuri biex jindirizzaw it-tniġġis tal-arja u l-emissjonijiet tas-CO2 relatati mat-trasport jeħtieġ li jkunu applikati[41].

22. Id-degradazzjoni, il-frammentazzjoni u l-użu insostenibbli tal-art fl-UE qed jipperikolaw l-provvista ta’ bosta servizzi ewlenin tal-ekosistema, jheddu l-bijodiversità u jżidu l-vunlerabbiltà tal-Ewropa għat-tibdil fil-klima u d-diżastri naturali. Qed jixprunaw ukoll id-degradazzjoni tal-ħamrija. Aktar minn 25 % tat-territorju tal-UE huwa affettwat mill-erożjoni tal-ħamrija permezz tal-ilma, li tista' tipperikola l-funzjonijiet tal-ħamrija u taffettwa l-kwalità tal-ilma ħelu. Il-kontaminazzjoni u l-impermeabbiltà tal-ħamrija huma wkoll problemi persistenti. Huwa maħsub li aktar minn nofs miljun sit madwar l-UE kollha huma kkontaminati u sakemm jiġu identifikati u vvalutati, dawn se jkomplu jirrappreżentaw riskji

---

39 COM(2012) 673.

40 COM(2011) 625, ĠU C 37, 10.2.2012.

41 COM (2011) 144, ĠU C 140, 11.5.2011.

ambjentali u għas-saħħa potenzjalment serji. Kull sena jittieħdu aktar minn 1 000 km^2 ta' art għall-bini ta' djar, għall-industrija, għat-trasport jew għal finijiet ta' rikreazzjoni. Dawn il-bidliet fit-tul huma diffiċli jew jiswew ħafna flus biex jitreġġgħu lura, u kważi dejjem jinvolvu kompromessi bejn id-diversi ħtiġijiet soċjali, ekonomiċi u ambjentali. Id-Deċiżjonijiet tal-Istati Membri tal-ippjanar li huma relatati mal-użu tal-art għandhom ikunu aktar sostenibbli.

23. Sabiex jitnaqqsu il-pressjonijiet l-aktar sinifikanti ikkawżati mill-bniedem fuq l-art, fuq il-ħamrija u fuq ekosistemi oħrajn fl-Ewropa, se tittieħed azzjoni li tiżgura li d-deċiżjonijiet relatati mal-użu tal-art fil-livelli rilevanti kollha jqisu b'mod xieraq kemm l-impatti ambjentali kif ukoll dawk ekonomiċi u soċjali. L-eżitu tas-Summit Rio+20 talab għal "dinja fejn id-degradazzjoni tal-art ma tibqax problema". L-UE u l-Istati Membri għandhom jirriflettu fuq kif tali impenn jista' jsir operazzjonali bl-aħjar mod fi ħdan il-kompetenzi rispettivi tagħhom u kif jindirizzaw kwistjonijiet dwar il-kwalità tal-ħamrija f'qafas legali vinkolanti[42]. Se jkunu stipulati wkoll miri għall-użu sostenibbli tal-art u tal-ħamrija.

24. Għalkemm ir-rilaxxi tan-nitroġenu u tal-fosforu fl-ambjent tal-UE naqsu b'mod konsiderevoli matul dawn l-aħħar 20 sena, rilaxxi eċċessivi ta' nutrijenti għadhom jaffettwaw il-kwalità tal-arja u l-ilma u għadhom ikollhom impatt negattiv fuq l-ekosistemi, u b'hekk jikkawżaw problemi sinifikanti għas-saħħa tal-bniedem. B'mod partikolari, ir-rilaxx tal-ammonju minħabba ġestjoni ineffiċjenti tal-fertilizzanti u trattament inadegwat tal-ilma mormi jeħtieġ li jiġu indirizzati b'mod urġenti biex jinkiseb tnaqqis aktar sinifikanti fir-rilaxxi ta' nutrijenti. Huma meħtieġa wkoll sforzi ulterjuri biex jiġi mmaniġġjat iċ-ċiklu tan-nutrijenti b'mod iktar kosteffettiv u effiċjenti fir-riżorsi, u biex tittejjeb l-effiċjenza fl-użu tal-fertilizzanti. Dan jesiġi titjib fl-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE sabiex jiġu indirizzati dawn l-isfidi, l-istandards isiru aktar stretti fejn meħtieġ u ċ-ċiklu tan-nutrijenti jiġi ttratat bħala parti minn approċċ aktar ħolistiku li jgħaqqad flimkien u jintegra l-politiki eżistenti tal-UE li għandhom rwol fit-trattament ta' rilaxxi eċċessivi ta' nutrijenti u l-ewtrofikazzjoni.

25. Azzjoni meħuda skont l-Istrateġija għall-Bijodiversità biex jiġu restawrati 15 % tal-ekosistemi degradati u biex jiġi estiż l-użu ta' infrastruttura ekoloġika se tgħin biex tingħeleb il-frammentazzjoni tal-art. Se ssaħħaħ iktar il-kapital naturali u żżid ir-reżistenza tal-ekosistemi, u tista' toffri alternattivi kosteffettivi għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih kif ukoll il-ġestjoni tar-riskju ta' diżastri. Sadanittant, l-isforzi tal-Istati Membri biex ikunu mmappjati u vvalutati l-ekosistemi u s-servizzi tagħhom, u l-inizjattiva ta' "ebda telf nett" ippjanata għall-2015 se jikkontribwixxu għaż-żamma tal-istokk tal-kapital naturali fuq bosta livelli. L-integrazzjoni tal-valur ekonomiku tas-servizzi tal-ekosistema fis-sistemi tal-kontabbiltà u tar-rappurtar fil-livell tal-UE u dak nazzjonali sal-2020 se tirriżulta f'ġestjoni aħjar tal-kapital naturali tal-UE.

26. Sabiex jipproteġi, jippreserva u jsaħħaħ il-kapital naturali tal-UE, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

---

[42] COM(2006) 232 (ĠU C 332, 30.12.2006) tipproponi Direttiva li tistabbilixxi qafas għall-protezzjoni tal-ħamrija u li temenda d-Direttiva 2004/35/KE.

(a) Jitrażżnu t-telf tal-bijodiversità u d-degradazzjoni tas-servizzi tal-ekosistemi u jinżammu u jissaħħu l-ekosistemi u s-servizzi tagħhom.

(b) Jitnaqqsu b'mod konsiderevoli l-impatti tal-pressjonijiet fuq l-ilma ħelu, l-ilmijiet tranżizzjonali u dawk kostali sabiex jinkiseb, jinżamm jew jissaħħaħ l-istatus tajjeb kif iddefinit fid-Direttiva ta' Qafas dwar l-Ilma.

(c) Jitnaqqsu l-impatti ta' pressjonijiet fuq l-ilmijiet tal-baħar sabiex jinkiseb jew jinżamm status ambjentali tajjeb kif meħtieġ mid-Direttiva Qafas dwar l-Istrateġija Marittima.

(d) Jitnaqqsu aktar l-impatti tat-tniġġis tal-arja fuq l-ekosistemi u l-bijodiversità.

(e) L-art tkun mmaniġġjata b'mod sostenibbli fl-UE, il-ħamrija tkun protetta b'mod adegwat u r-rimedjar tas-siti kkontaminati tkun fi stadju avvanzat.

(f) Iċ-ċiklu tan-nutrijenti (nitroġenu u fosfru) ikun immaniġġjat b'mod aktar sostenibbli u effiċjenti fir-riżorsi.

(g) Jiġu protetti l-foresti u s-servizzi pprovduti minnhom u titjieb ir-reżistenza tagħhom għat-tibdil fil-klima u għan-nirien.

Dan ifisser, b'mod partikolari:

(a) L-implimentazzjoni sħiħa tal-Istrateġija tal-UE għall-Bijodiversità.

(b) L-implimentazzjoni sħiħa tal-Pjan sabiex jiġu Salvagwardjati r-Riżorsi tal-Ilma tal-UE.

(c) It-tisħiħ tal-isforzi, *inter alia*, sabiex jiġi żgurat li jinkisbu stokkijiet tajbin tal-ħut mhux aktar tard mill-2020, li jseħħ l-ewwel nett billi l-prattika tas-sajd tinġieb sal-livelli massimi ta' rendiment sostenibbli mill-2015, jew sa livelli aktar baxxi, fiż-żoni tas-sajd kollha madwar l-UE, u billi tiġi stabbilita mira kwantitattiva ta' tnaqqis madwar l-UE kollha għall-iskart tal-baħar.

(d) Sforzi msaħħa sabiex tinkiseb konformità sħiħa mal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar il-kwalità tal-arja u biex jiġu ddefiniti miri u azzjonijiet strateġiċi għal wara l-2020.

(e) It-tisħiħ tal-isforzi sabiex tonqos l-erożjoni tal-ħamrija u tiżdied il-materja organika tal-ħamrija, jiġu rrimedjati s-siti kkontaminati u tissaħħaħ l-integrazzjoni ta' aspetti tal-użu tal-art f'teħid tad-deċiżjonijiet ikkoordinat li jinvolvi l-livelli rilevanti kollha ta' ggvernar, appoġġata minn l-adozzjoni ta' miri dwar il-ħamrija u dwar l-art bħala riżorsa u ta' għanijiet ta' ppjanar għall-ħamrija u l-art.

(f) It-teħid ta' passi ulterjuri biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tan-nitroġenu u tal-fosfru, inklużi dawk minn ilma tad-drenaġġ urban u industrijali u mill-użu ta' fertilizzanti.

(g) L-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' Strateġija ġdida tal-UE dwar il-Foresti li tindirizza d-domandi u l-benefiċċji multipli relatati mal-foresti u tikkontribwixxi għal approċċ aktar strateġiku li jipproteġi u jsaħħaħ il-foresti.

Għan prijoritarju 2: Biex l-UE ssir ekonomija effiċjenti fir-riżorsi, ekoloġika u kompetittiva, b'livelli baxx ta' karbonju

27. L-Inizjattiva Ewlenija "Ewropa Effiċjenti fl-Użu tar-Riżorsi" tal-Istrateġija Ewropa 2020 għandha l-għan li tappoġġa l-bidla lejn ekonomija li hija effiċjenti fil-mod kif tuża r-riżorsi kollha, li jkollha diżakkoppjar sħiħ tat-tkabbir ekonomiku mill-użu tar-riżorsi u tal-enerġija u l-impatti ambjentali tiegħu, li tnaqqas l-emissjonijiet ta' GHG, li ttejjeb il-kompetittività permezz tal-effiċjenza u l-innovazzjoni u tippromwovi iktar sigurtà tal-enerġija. Il-Pjan Direzzjonali għal Ewropa Effiċjenti fl-Użu tar-Riżorsi[43] u l-Pjan Direzzjonali għal ekonomija kompetittiva b'livell baxxi ta' emissjonijiet tal-karbonju[44] huma komponenti ewlenin tal-Inizjattiva, li jistabbilixxu l-qafas għal azzjonijiet futuri biex jinkisbu dawn l-għanijiet.

28. L-innovazzjoni biex tittejjeb l-effiċjenza fir-riżorsi hija meħtieġa fl-ekonomija kollha biex b'hekk titjieb il-kompetittività fil-kuntest ta' prezzijiet tar-riżorsi dejjem ogħla, ta' skarsezza u ta' limiti fil-provvista. Is-settur tan-negozju huwa l-katalizzatur ewlieni tal-innovazzjoni, inkluża l-ekoinnovazzjoni. Madankollu, is-swieq mhux se jipprovdu r-riżultati waħedhom. Azzjoni fil-livell tal-gvern, dak tal-Unjoni u dak tal-Istati Membri, hija essenzjali biex tipprovdi l-aħjar kundizzjonijiet ta' qafas għall-ekoinnovazzjoni, u b'hekk jiġi stimulat l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet sostenibbli teknoloġiċi jew tan-negozju għall-isfidi ambjentali[45].

29. Dan ir-rekwiżit ewlieni biex tiġi indirizzata l-isfida ambjentali għandu wkoll benefiċċji soċjoekonomiċi importanti. Tkabbir potenzjali fl-impjiegi li jirriżulta mit-trasformazzjoni għal ekonomija b'livelli baxxi ta' karbonju u effiċjenti fir-riżorsi huwa kruċjali biex jinkisbu l-għanijiet tal-Ewropa 2020 għall-impjiegi[46]. Matul dawn l-aħħar snin, l-impjieg fis-setturi ta' teknoloġiji ambjentali u tas-servizzi fl-UE kienu qed jikbru b'madwar 3 % fis-sena [47]. Is-suq globali għall-ekoindustriji huwa stmat li jiswa mill-inqas triljun euro, u huwa mistenni li kważi jirdoppja matul l-10 snin li ġejjin. Kumpaniji Ewropej diġà qiegħdin fuq quddiem fil-livell globali fir-riċiklaġġ u fl-effiċjenza enerġetika u għandhom jiġu mħeġġa li jibbenifikaw minn dan it-tkabbir fid-domanda globali, bl-appoġġ mill-Pjan ta' Azzjoni għall-Ekoinnovazjoni[48]. Pereżempju, is-settur Ewropew tas-sorsi rinnovabbli waħdu huwa mistenni li jiġġenera iktar minn 400,000 impjieg ġdid sal-2020. [49]

---

43 COM(2011) 571, ĠU C 37, 10.2.2012.

44 COM (2011) 112, ĠU C 140, 11.5.2011.

45 Fostering Innovation for Green Growth (OECD 2011) u The Eco-Innovation Gap: An economic opportunity for business (EIO 2012).

46 COM(2012) 173, għadha ma ġietx ippubblikata fil-ĠU.

47 Is-settur tal-ekoindustrija tal-UE ħaddem madwar 2.7 miljun ruħ fl-2008 u għall-2012 din iċ-ċifra tista' tilħaq madwar 3,4 miljun. (Ecorys, 2012)

48 COM(2011) 899, ĠU C 102, 5.4.2012.

49 The impact of renewable energy policy on economic growth and employment in the EU (Employ-RES 2009)

30. L-implimentazzjoni sħiħa tal-Pakkett tal-UE dwar il-Klima u l-Enerġija hija essenzjali sabiex jintlaħqu l-istadji ewlenin identifikati għall-2020 u biex sal-2050 tinbena ekonomija kompetittiva b'livelli baxxi ta' karbonju. Billi bħalissa l-UE qed iżżomm ir-ritmu mixtieq biex sal-2020 tnaqqas l-emissjonijiet domestiċi tal-GHG b'20 % taħt il-livelli tal-1990, li tintlaħaq il-mira ta' 20 % fl-effiċjenza enerġetika se tesiġi titjib ħafna aktar mgħaġġel fl-effiċjenza. Dan hu importanti wkoll fid-dawl ta' domanda dejjem tikber għall-enerġija u tad-dibattitu kontinwu dwar il-kunflitti bejn l-użu tal-art għall-ikel u għall-bijoenerġija. F'dan ir-rigward, id-Direttiva ġdida dwar l-Effiċjenza Enerġetika mistennija li tagħmel kontribut sinifikanti.

31. Jeħtieġ li s-setturi kollha tal-ekonomija jikkontribwixxu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-GHG sabiex l-UE twettaq is-sehem ġust tagħha fl-isforzi globali. L-UE teħtieġ li taqbel dwar il-passi li jmiss fir-rigward tal-qafas tagħha dwar il-klima u l-enerġija għal wara l-2020 sabiex tħejji ruħha għan-negozjati internazzjonali dwar ftehim legalment vinkolanti ġdid, iżda wkoll biex tipprovdi lill-Istati Membri u lill-industrija qafas ċar biex jagħmlu l-investimenti meħtieġa fuq medda ta' żmien medja Għalhekk l-UE teħtieġ li tqis l-alternattivi ta’ politika biex twettaq it-tnaqqis stabbilit fil-Pjan Direzzjonali għal Ekonomija b'Livelli Baxxi ta' Karbonju għall-perjodu ta’ wara l-2020. Il-Pjan direzzjonali dwar l-Enerġija sal-2050 u l-White Paper dwar it-trasport jeħtieġ li jkunu msejsa fuq oqfsa ta' politika b'saħħithom. Minbarra dan, jeħtieġ li l-Istati Membri jiżviluppaw u jistabbilixxu strateġiji ta' żvilupp fit-tul, kosteffettivi u b'livelli baxxi ta' karbonju mmirati biex jiksbu l-għan tal-UE li tnaqqas l-emissjonijiet ta' GHG bi 80 % sa 95 % sa nofs is-seklu, meta mqabbel mal-1990, bħala parti minn sforz biex tiġi limitata ż-żieda fit-temperatura medja għal taħt iż-2°C. Is-Sistema tal-UE tan-Negozjar tal-Emissjonijiet tkompli tkun pillastru ċentrali tal-politika tal-UE dwar il-klima għal wara l-2020.

32. L-adozzjoni, min-naħa tal-industrija, tal-aqwa tekniki disponibbli skont id-Direttiva dwar l-Emissjonijiet Industrijali se twassal għal xejriet imtejba fl-użu tar-riżorsi u emissjonijiet imnaqqsa għal aktar minn 50 000 stallazzjoni industrijali ewlenija tal-UE;b’hekk tkun qed tagħti kontribut sinifikanti biex jiġi stimulat l-iżvilupp ta’ teknoloġiji innovattivi, ikun hemm approċċ aktar ekoloġiku lejn l-ekonomija u jitnaqqsu l-ispejjeż għall-industrija aktar fit-tul.

33. Se jittieħdu wkoll miżuri biex titjieb aktar il-prestazzjoni ambjentali tal-prodotti u s-servizzi fis-suq tal-UE matul iċ-ċiklu kollu tal-ħajja tagħhom permezz ta’ miżuri biex tiżdied il-provvista ta’ prodotti u ta’ servizzi sostenibbli mil-lat ambjentali u biex tiġi stimulata bidla sinifikanti fid-domanda tal-konsumatur għal dawn il-prodotti. Dan se jinkiseb bl-użu ta’ taħlita bbilanċjata ta’ inċentivi għall-konsumaturi u għan-negozji, inklużi l-SMEs, ta’ strumenti bbażati fuq is-suq u ta’ regolamenti sabiex jitnaqqsu l-impatti ambjentali tal-operazzjonijiet u l-prodotti tagħhom. Il-leġiżlazzjoni eżistenti dwar il-prodotti bħad-Direttivi dwar l-Ekodisinn u dwar it-Tikketta Enerġetika u r-Regolament dwar l-Ekotikketta se jiġu analizzati bl-għan li titjieb il-prestazzjoni ambjentali u l-effiċjenza fir-riżorsi tal-prodotti matul iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom, u b'hekk jiġi żgurat qafas aktar koerenti għall-produzzjoni u l-konsum sostenibbli fl-UE[50].

[50] Leġiżlazzjoni dwar l-Ekodisinn, it-Tikketta Enerġetika, l-EMAS u Prassi Kummerċjali Inġusti għandhom ikunu riveduti qabel l-2015.

34. Peress li 80 % tal-impatti ambjentali kollha relatati mal-prodotti huma determinati matul il-fażi tad-disinn tagħhom, il-qafas tal-politika tal-UE għandu jiżgura li l-prodotti prijoritarji mqiegħda fis-suq tal-UE huma "ekodisinjati" bil-ħsieb li jottimizzaw l-effiċjenza fir-riżorsi u l-materjal, billi jindirizzaw, *inter alia*, ir-riċiklabbiltà, il-kontenut riċiklat u d-durabbiltà. Għandu jkun possibbli li dawn ir-rekwiżiti jiġu implimentati u li jkunu jistgħu jiġu infurzati. L-isforzi se jkunu intensifikati fil-livell tal-UE u dak nazzjonali biex jitneħħa x-xkiel għall-ekoinnovazzjoni[51] u jiġi sfruttat il-potenzjal sħiħ tal-ekoindustriji tal-Ewropa, u b'hekk jiġu ġġenerati benefiċċji għall-impjiegi ekoloġiċi u għat-tkabbir.

35. Jiġi stabbilit qafas għal azzjoni li jtejjeb aspetti tal-effiċjenza fir-riżorsi li jmorru lil hinn mill-emissjonijiet tal-GHG u l-enerġija, jiġu stabbiliti miri biex jitnaqqas l-impatt ambjentali kumplessiv tal-konsum, b'mod partikolari fis-setturi tal-ikel, tad-djar u tal-mobbiltà[52]. Flimkien, dawn jirrappreżentaw kważi 80 % tal-impatti ambjentali tal-konsum. L-eżitu ta' Rio+20 irrikonoxxa l-ħtieġa li jitnaqqas b'mod sinifikanti t-telf u l-ħela ta' wara l-ħsad u oħrajn mill-ikel kif ukoll l-iskart tul il-katina kollha tal-provvista tal-ikel.

36. Minbarra r-rekwiżiti obbligatorji tal-akkwist pubbliku ekoloġiku għal ċerti kategoriji ta' prodotti[53], il-biċċa kbira tal-Istati Membri adottaw pjanijiet ta' azzjoni volontarji u bosta ffissaw miri għal gruppi ta' prodotti speċifiċi. Madankollu, hemm lok konsiderevoli għal amministrazzjonijiet fil-livelli kollha biex ikomplu jnaqqsu l-impatt ambjentali tagħhom permezz tad-deċiżjonijiet ta' xiri tagħhom. L-Istati Membri u r-reġjuni għandhom jieħdu passi ulterjuri biex jilħqu l-mira ta' applikazzjoni tal-kriterji tal-akkwist ekoloġiku għal mill-inqas 50 % tal-offerti pubbliċi. Il-Kummissjoni se tivvaluta l-possibbiltà li tiġi introdotta aktar leġiżlazzjoni speċifika għas-setturi biex jiġu stabbiliti regoli obbligatorji għall-akkwist pubbliku ekoloġiku għal aktar kategoriji ta' prodotti.

37. Hemm ukoll potenzjal konsiderevoli għal titjib fil-ġestjoni tal-iskart fl-UE sabiex ikun hemm użu aħjar tar-riżorsi, jinfetħu swieq ġodda, jinħolqu impjiegi ġodda u tonqos id-dipendenza fuq l-importazzjoni ta' materja prima, filwaqt li jkun hemm inqas impatti fuq l-ambjent[54]. Kull sena fl-UE, huma prodotti 2,7 biljun tunnellati ta' skart, li minnhom 98 miljun tunnellata huma skart perikoluż. Bħala medja, 40 % biss mill-iskart solidu jintuża mill-ġdid jew jiġi rriċiklat. Il-bqija jintrema fil-miżbliet jew jinħaraq. F'xi Stati Membri, aktar minn 70 % tal-iskart huwa rriċiklat, li juri kif l-iskart jista' jintuża bħala waħda mir-riżorsi ewlenin tal-UE. Fl-istess ħin, ħafna Stati Membri jarmu fil-miżbliet aktar minn 75 % mill-iskart muniċipali tagħhom.

---

51 COM(2011) 899, ĠU C 102, 5.4.2012.

52 Il-ġenerazzjoni annwali tal-iskart tal-ikel fl-UE hija ta' madwar 89 miljun tunnellata, li tirrappreżenta 179 kg per capita (BIO Intelligence Service 2010). L-impatti aggregati tal-bini ta' djar u l-infrastruttura jammontaw għal madwar 15-30 % tal-pressjonijiet ambjentali kollha relatati mal-konsum fl-Ewropa u jikkontribwixxu madwar 2.5 tunnellata ta' ekwivalenti ta' CO_2 per capita kull sena (SEC(2011) 1067)..

53 Ir-Regolament (KE) Nru 106/2008/KE, ĠU L 39, 13.2.2008; Id-Direttiva 2009/33/KE, ĠU L 120, 15.5.2009 u d-Direttiva ġdida dwar l-Effiċjenza Enerġetika 2012/27/UE, ĠU L 315, 14.11.2012.

54 Perężempju, l-implimentazzjoni sħiħa tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar l-iskart għandha tiffranka EUR 72 biljun fis-sena, iżżid il-fatturat annwali tas-settur tal-ġestjoni u tar-riċiklaġġ tal-iskart tal-UE b'EUR 42 biljun u toħloq iktar minn 400 000 impjieg sal-2020.

38. It-trasformazzjoni tal-iskart f'riżorsa, kif mitlub fil-Pjan Direzzjonali għall-Użu Effiċjenti tar-Riżorsi, tesiġi l-implimentazzjoni sħiħa tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar l-iskart mal-UE kollha kemm hi, fuq il-bażi tal-applikazzjoni stretta tal-ġerarkija tal-iskart u l-iżgurar li jkunu koperti t-tipi differenti ta' skart[55]. Sforzi addizzjonali huma meħtieġa biex: tonqos il-ġenerazzjoni per capita tal-iskart f'termini assoluti, jiġi limitat l-irkupru tal-enerġija għall-materjali mhux riċiklabbli, jiġi eliminat gradwalment ir-rimi fil-miżbliet, jiġi żgurat riċiklaġġ ta' kwalità għolja, u jiġu żviluppati swieq ta' materja prima sekondarja. Jeħtieġ li l-iskart perikoluż ikun immaniġġjat b'mod li jitnaqqsu l-effetti negattivi sinifikanti fuq is-saħħa tal-bniedem u l-ambjent, kif ġie miftiehem waqt is-Summit ta' Rio+20. Biex dan jinkiseb, strumenti bbażati fuq is-suq li jiffavorixxu l-prevenzjoni, ir-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid għandhom jiġu applikati ħafna iktar sistematikament madwar l-UE. Attivitajiet ta' riċiklaġġ li jiffaċċjaw ostakli fis-suq intern tal-UE għandhom jitneħħew u l-miri li jeżistu għall-prevenzjoni, l-użu mill-ġdid, ir-riċiklaġġ, l-irkupru u t-tneħħija tar-rimi fil-miżbliet, għandhom jiġu riveduti biex jersqu lejn " ekonomija ċirkolari ", b'utilizzazzjoni f'kaskata ta' riżorsi u bi kważi l-ebda skart residwu.

39. L-effiċjenza fir-riżorsi fis-settur tal-ilma se tiġi indirizzata wkoll bħala prijorità sabiex tgħin fil-kisba ta' status tajjeb tal-ilma. Minkejja li l-perjodi ta' nixfa u l-iskarsezza tal-ilma jaffetwaw dejjem aktar partijiet tal-Ewropa, huwa stmat li 20-40 % tal-ilma disponibbli tal-Ewropa għadu qed jinħela, pereżempju, permezz ta' tnixxijiet fis-sistema ta' distribuzzjoni. Skont l-immudellar disponibbli, għad hemm lok konsiderevoli biex tiġi mtejba l-effiċjenza fl-ilma tal-UE. Barra minn hekk, id-domanda dejjem tikber u l-impatti tat-tibdil fil-klima huma mistennija li jżidu l-pressjoni fuq ir-riżorsi tal-ilma tal-Ewropa b'mod sinifikanti. F'dan l-isfond, sal-2020 l-Unjoni u l-Istati Membri għandhom jieħdu azzjoni sabiex jiżguraw li l-estrazzjoni tal-ilma tirrispetta l-limiti tar-riżorsi rinnovabbli tal-ilma disponibbli, inkluż billi titjieb l-effiċjenza fl-ilma permezz tal-użu ta' mekkaniżmi tas-suq bħall-ipprezzar tal-ilma li jirrifletti l-valur reali tal-ilma[56]. Il-progress se jiġi ffaċilitat billi jiġu aċċellerati l-wiri u l-adozzjoni ta' teknoloġiji, ta' sistemi u ta' mudelli tan-negozju innovattivi msejsa fuq il-Pjan Strateġiku ta' Implimentazzjoni tas-Sħubija Ewropea għall-Innovazzjoni dwar l-Ilma.

40. Qafas ta' politika fit-tul u prevedibbli f'dawn l-oqsma kollha jgħin biex jistimola l-livell ta' investimenti u l-azzjoni meħtieġa biex jiġu żviluppati bis-sħiħ swieq għal teknoloġiji aktar ekoloġiċi u jiġu promossi soluzzjonijiet kummerċjali sostenibbli. Indikaturi u miri tal-effiċjenza fir-riżorsi huma meħtieġa biex jipprovdu l-gwida meħtieġa għal dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet fl-oqsma pubbliċi u privati għat-trasformazzjoni tal-ekonomija. Dawn se jsiru parti integrali ta' dan il-programm ladarba jkun miftiehem fil-livell tal-Unjoni.

41. Sabiex l-UE ssir ekonomija effiċjenti fir-riżorsi, ekoloġika, kompetittiva u b'livelli baxxi ta' karbonju, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) L-UE tkun laħqet l-miri tagħha għall-2020 dwar il-klima u l-enerġija u tkun qed taħdem sabiex sal-2050 jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' GHG bi 80-95% meta

---

55 Id-Direttiva 2008/98/KE, ĠU L 312, 22.11.2008.
56 COM(2012) 673.

mqabbla mal-1990, bħala parti minn sforz globali li tiġi limitata ż-żieda fit-temperatura medja għal taħt iż-2°C.

(b) L-impatt ambjentali kumplessiv tal-industrija tal-UE fis-setturi industrijali ewlenin kollha jitnaqqas b'mod konsiderevoli u tiżdied l-effiċjenza fir-riżorsi.

(c) L-impatt ambjentali kumplessiv tal-produzzjoni u l-konsum, jintaqqas b'mod partikolari fis-setturi tal-ikel, tad-djar u tal-mobbiltà.

(d) L-iskart ikun immaniġġjat b'mod sikur bħala riżorsa, l-iskart iġġenerat jitnaqqas b'mod assolut, l-irkupru tal-enerġija jkun limitat għal materjali mhux riċiklabbli u r-rimi fil-miżbliet ta' materjali riċiklabbli u kompostabbli jkun effettivament eliminat.

(e) L-istress fuq l-ilma fl-UE jkun evitat jew imnaqqas b'mod sinifikanti.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) L-implimentazzjoni sħiħa tal-Pakkett dwar il-Klima u l-Enerġija u ftehim dwar il-qafas ta' politika dwar il-klima u l-enerġija tal-UE għall-perjodu ta' wara l-2020.

(b) L-applikazzjoni ta' "L-Aqwa Tekniki Disponibbli " issir ġeneralizzata u l-isforzi li jippromwovu l-adozzjoni ta' teknoloġiji, proċessi u servizzi innovattivi u emerġenti jissaħħu.

(c) Tingħata spinta lill-isforzi pubbliċi u privati meħtieġa fir-riċerka u l-innovazzjoni għall-implimentazzjoni gradwali ta' teknoloġiji, sistemi u mudelli innovattivi li se jħaffu u jnaqqsu l-ispiża ta' transizzjoni lejn ekonomija b'livelli baxxi ta' karbonju u effiċjenti fir-riżorsi.

(d) Jiġi stabbilit qafas aktar koerenti għall-produzzjoni u l-konsum sostenibbli. Tiġi analizzata l-leġiżlazzjoni dwar il-prodotti bl-għan li jitjiebu l-prestazzjoni ambjentali u l-effiċjenza fir-riżorsi tal-prodotti matul iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom. Jiġu ffissati miri għat-tnaqqis tal-impatt kumplessiv tal-konsum.

(e) L-implimentazzjoni sħiħa tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar l-iskart. Din se tinkludi l-applikazzjoni tal-ġerarkija tal-iskart u l-użu effettiv ta' strumenti bbażati fuq is-suq u miżuri biex jiżguraw li r-rimi fil-miżbliet huwa effettivament eliminat gradwalment, l-irkupru tal-enerġija jkun limitat għal materjali mhux riċiklabbli, l-iskart riċiklat ikun użat bħala sors ewlieni affidabbli ta' materja prima għall-UE, l-iskart perikoluż ikun immaniġġjat b'mod sikur u l-ġenerazzjoni tiegħu ikun imnaqqas, il-ġarr illegali tal-iskart bil-baħar ikun eliminat u jkunu tneħħew l-ostakli għas-suq intern fl-UE għall-attivitajiet ta' riċiklaġġ li jirrispettaw l-ambjent

(f) It-titjib tal-effiċjenza fl-ilma billi jkunu ffissati miri fil-livell tal-baċiri tax-xmajjar u jintużaw mekkaniżmi tas-suq, bħall-ipprezzar tal-ilma.

Għan prijoritarju 3: Jitħarsu ċ-ċittadini tal-UE minn pressjonijiet relatati mal-ambjent u r-riskji għas-saħħa u l-benesseri

42. Il-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE pprovdiet benefiċċji sinifikanti għas-saħħa u l-benesseri tal-pubbliku. Madankollu, l-ilma, it-tniġġis tal-arja u s-sostanzi kimiċi jibqgħu fost il-kwistjonijiet ambjentali ewlenin ta' tħassib fost il-pubbliku ġenerali fl-UE[57]. Skont stima tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa (WHO) aġenti li jikkawżaw stress ambjentali huma responsabbli għal bejn 15 u 20 % tal-imwiet kollha f'53 pajjiż Ewropew[58]. Skont l-OECD, sal-2050 it-tniġġis tal-arja urbana qiegħed fil-proċess li jsir il-kawża ambjentali prinċipali ta' mwiet madwar id-dinja.

43. Parti sostanzjali mill-popolazzjoni tal-UE tibqa' esposta għal livelli ta' tniġġis tal-arja ogħla mill-istandards irrakkommandati mill-WHO[59]. L-azzjoni hija speċjalment meħtieġa f'oqsma fejn in-nies, partikolarment gruppi tas-soċjetà sensittivi jew vulnerabbli, u l-ekosistemi huma esposti għal livelli għolja ta' sustanzi li jniġġsu, bħal fl-ibliet jew fil-bini.

44. L-aċċess għal ilma ta' kwalità sodisfaċenti għadha problematika f'għadd ta' żoni rurali fl-UE, filwaqt li l-iżgurar tal-kwalità tajba tal-ilmijiet għall-għawm tal-Ewropa jiffavorixxi kemm is-saħħa tal-bniedem kif ukoll l-industrija tat-turiżmu tal-UE. Il-konsegwenzi negattivi tal-għargħar għas-saħħa tal-bniedem u għall-attività ekonomika qed ikunu esperjenzati aktar ta' spiss, parzjalment minħabba tibdil fiċ-ċiklu idroloġiku u fl-użu tal-art.

45. In-nuqqas ta' implimentazzjoni sħiħa tal-politika eżistenti qiegħed iżomm lill-UE milli tikseb standards adegwati tal-kwalità tal-arja u tal-ilma. L-UE se taġġorna l-miri skont l-aktar xjenza reċenti u se tipprova b'mod aktar attiv li tiżgura sinerġiji ma' għanijiet oħra ta' politika f'oqsma bħat-tibdil fil-klima, il-bijodiversità u l-ambjent tal-baħar u tal-art. Pereżempju, it-tnaqqis ta' ċerti sustanzi li jniġġsu l-arja jista' jagħti kontribut importanti għall-mitigazzjoni tal-klima. Aktar ħidma f'din id-direzzjoni se tiġi ggwidata permezz ta' analiżi komprensiva tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar il-kwalità tal-arja u l-Pjan għas-Salvagwardja tar-Riżorsi tal-Ilma tal-Ewropa.

46. L-indirizzar tat-tniġġis mis-sors jibqa' prijorità u l-implimentazzjoni tad-Direttiva dwar l-Emissjonijiet Industrijali se tkompli tnaqqas l-emissjonijiet minn setturi industrijali ewlenin. Il-kisba tal-miri stabbiliti fil-Pjan Direzzjonali għal Żona Unika Ewropea tat-Trasport se twassal ukoll għal mobbiltà aktar sostenibbli fl-UE, u b'hekk jiġi indirizzat sors ewlieni ta' storbju u tat-tniġġis tal-arja lokali.

47. Huwa stmat li madwar 40 % tal-popolazzjoni tgħix f'żoni urbani b'livelli ta' storbju bil-lejl li jaqbżu l-livelli rrakkomandati mill-WHO.

48. Il-leġiżlazzjoni orizzontali dwar is-sustanzi kimiċi (REACH u r-Regolamenti dwar il-Klassifikazzjoni, it-Tikkettar u l-Imballaġġ) tipprovdi protezzjoni referenzjali għas-saħħa tal-bniedem u għall-ambjent u tippromwovi l-adozzjoni ta' metodi emerġenti li ma jinvolvux l-ittestjar fuq l-annimali. Madankollu, għad hemm inċertezza dwar l-impatti fuq is-saħħa tal-bniedem u fuq l-ambjent mill-effetti kkombinati ta' sustanzi kimiċi differenti (taħlitiet), minn nanomaterjali, minn sustanzi kimiċi li jfixklu s-sistema endrokinali (ormoni) u sustanzi kimiċi fi prodotti. F'dawn l-aħħar snin,

57 Ewrobarometru Speċjali 365 (2011).
58 EEA, L-Ambjent Ewropew – l-Istat u l-Prospetti 2010 ('SOER 2010 '').
59 SOER 2010.

tfaċċat aktar informazzjoni dwar il-ħtieġa ta' azzjoni biex jiġu indirizzati dawn l-isfidi, speċjalment jekk l-UE trid tilħaq il-mira miftiehma fis-Summit Dinji dwar l-Iżvilupp Sostenibbli li sar fl-2002, u affermata mill-ġdid fis-Summit Rio+20, li tkun ġiet żgurata "il-minimizzazzjoi tal-effetti negattivi sinifikanti ta' sustanzi kimiċi fuq is-saħħa tal-bniedem u fuq l-ambjent sal-2020 u r-reazzjoni għal kwistjonijiet u sfidi ġodda u emerġenti b'mod effettiv, effiċjenti, koerenti u kkoordinat. L-UE se tiżviluppa u timplimenta aktar approċċi li jindirizzaw l-effetti kkombinati ta' sustanzi kimiċi u kwistjonijiet ta' tħassib dwar is-sikurezza relatati mas-sustanzi li jfixklu s-sistema endokrinali u tistabbilixxi approċċ komprensiv sabiex ikunu minimizzati l-effetti negattivi ta' sustanzi perikolużi, inklużi sustanzi kimiċi fi prodotti, appoġġat minn bażi ta' għarfien komprensiva dwar l-esponiment u t-tossiċità kimiċi. Is-sikurezza u l-ġestjoni sostenibbli ta' nanomaterjali se jkun żgurat, bħala parti minn approċċ komprensiv li jinvolvi l-valutazzjoni u l-ġestjoni tar-riskju, l-informazzjoni u l-monitoraġġ. Flimkien dawn l-approċċi se jżidu l-bażi tal-għarfien kimiku u jipprovdu qafas prevedibbli li jixpruna l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet aktar sostenibbli.

49. Sadanittant, is-suq dejjem jikber għal prodotti, sustanzi kimiċi u materjali b'bażi bijoloġika jistgħu joffru vantaġġi bħal inqas emissjonijiet tal-GHG u opportunitajiet ġodda tas-suq, iżda għandha tingħata attenzjoni sabiex jiġi żgurat li ċ-ċiklu sħiħ tal-ħajja ta’ dawn il-prodotti ikun sostenibbli u ma jżidx il-kompetizzjoni għall-art jew iżid il-livelli tal-emissjonijiet.

50. It-tibdil fil-klima se jkompli jaggrava l-problemi ambjentali billi jikkawża perjodi twal ta' nixfa u sħana kbira, għargħar, maltempati u nirien forestali, u forom ġodda jew aktar virulenti ta' mard tal-bnedmin, tal-annimali jew tal-pjanti. Għanda tittieħed azzjoni ddedikata sabiex jiġi żgurat li l-UE tkun ippreparata b'mod adegwat biex taffronta l-pressjonijiet u l-bidliet li jirriżultaw mit-tibdil fil-klima, b'hekk tissaħħaħ ir-reżistenza ambjentali, ekonomika u dik tas-soċjetà tagħha. Billi ħafna setturi huma u se jkunu dejjem aktar suġġetti għall-impatti tat-tibdil fil-klima, il-konsiderazzjonijiet ta' adattament u ta’ ġestjoni tar-riskju tad-diżastru għandhom ikunu integrati aktar fil-politiki tal-UE.

51. Barra minn hekk, il-miżuri biex tissaħħaħ ir-reżistenza ekoloġika u dik għall-klima, bħar-restawr tal-ekosistemi u l-infrastruttura ekoloġika, jistgħu jkollhom benefiċċji soċjoekonomiċi importanti, inkluż dak għas-saħħa pubblika. Is-sinerġiji u l-kompromessi potenzjali bejn l-għanijiet għall-klima u dawk ambjentali oħra, bħall-kwalità tal-arja, jesiġu li jkunu mmaniġġjati b’mod adegwat. Pereżempju, tibdil fil-fjuwils b'reazzjoni għal kunsiderazzjonijiet dwar il-klima jew is-sigurtà tal-provvista jista’ jwassal għal żidiet sustanzjali fl-emissjonijiet ta' materja partikulata u l-emissjonijiet perikolużi.

52. Sabiex jitħarsu iċ-ċittadini tal-UE minn pressjonijiet u minn riskji għas-saħħa u l-benesseri relatati mal-ambjent, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) Il-kwalità tal-arja fl-UE tkun tjiebet b'mod konsiderevoli

(b) It-tniġġis mill-istorbju fl-UE ikun naqas b'mod konsiderevoli.

(c) Iċ-ċittadini madwar l-UE jibbenefikaw minn standards għoljin għal ilma sikur għax-xorb u għall-għawm.

(d) L-effetti kkombinati ta’ sustanzi kimiċi u kwistjonijiet ta' tħassib dwar is-sikurezza relatati ma sustanzi li jfixklu s-sistema endokrinali jkunu indirizzati b’mod effettiv, u r-riskji għall-ambjent u għas-saħħa assoċjati mal-użu ta' sustanzi perikolużi, inklużi sustanzi kimiċi fi prodotti, ikunu vvalutati u minimizzati.

(e) Tħassib dwar is-sikurezza relatat man-nanomaterjali jiġi effettivament indirizzat bħala parti minn approċċ koerenti mal-leġiżlazzjoni differenti.

(f) Isir progress deċiżiv fl-adattament għall-impatti tat-tibdil fil-klima.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) L-implimentazzjoni ta' politika aġġornata tal-UE dwar il-kwalità tal-arja, allinjata mal-aħħar għarfien xjentifiku, u miżuri kontra t-tniġġis tal-arja mis-sors.

(b) L-implimentazzjoni tal-politika aġġornata tal-UE dwar l-istorbju allinjata mal-aħħar għarfien xjentifiku, u ma’ miżuri biex jitnaqqas l-istorbju mis-sors.

(c) Li tingħata spinta lill-isforzi biex tiġi implimentata d-Direttiva dwar l-Ilma tax-Xorb, partikolarment għall-forrnituri ż-żgħar tal-ilma tax-xorb, u d-Direttiva dwar l-Ilma għall-Għawm.

(d) L-iżvilupp ta' Strateġija tal-UE għal ambjent mhux tossiku, appoġġjata minn bażi tal-għarfien komprensiva dwar l-esponiment u t-tossiċità kimika u li twassal għall-innovazzjoni ta' sostituti sostenibbli.

(e) Ftehim dwar u implimentazzjoni ta' Strateġija tal-UE ta’ adattament għall-klima, inkluża l-integrazzjoni ta' konsiderazzjonijiet dwar l-adattament għat-tibdil fil-klima u l-ġestjoni tar-riskju ta' diżastru fl-inizjattivi ta’ politika u fis-setturi ewlenin tal-UE.

QAFAS TA' APPOĠĠ

53. Il-ksib ta' dawn l-għanijiet tematiċi prijoritarji se jesiġu qafas ta' appoġġ għal azzjoni effettiva. Se jittieħdu miżuri li jtejbu l-erba’ pilastri ewlenin ta' dan il-qafas ta' appoġġ: tijib fil-mod kif il-liġijiet ambjentali tal-UE jkunu implimentati fl-oqsma kollha; tisħiħ tal-bażi ta’ evidenza xjentifika għall-politika ambjentali; l-assigurazzjoni tal-investimenti u l-ħolqien ta’ inċentivi meħtieġa biex jiġi protett l-ambjent; u fl-aħħar, titjib tal-integrazzjoni ambjentali u l-koerenza tal-politika kemm fi ħdan il-politika ambjentali kif ukoll ma' politiki oħra. Dawn il-miżuri orizzontali se jiffavorixxu l-politika ambjentali tal-UE lil hinn mill-ambitu u t-terminu ta' żmien ta' dan il-programm.

Għan prijoritarju 4: Jiġu massimizzati l-benefiċċji ta' leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE

54. It-tliet benefiċċji li joħroġu mill-iżgurar li l-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE tkun effettivement implimentata huma: li jiġu pprovduti kundizzjonijiet indaqs għall-atturi ekonomiċi li joperaw fis-Suq Uniku, li tiġi stimolata l-innovazzjoni, u li jiġu promossi l-vantaġġi għall-kumpaniji Ewropej li jidħlu l-ewwel fis-suq f'bosta setturi. B'kuntrast ma' dan, l-ispejjeż assoċjati man-nuqqas ta' implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni, huma għoljin u ġeneralment stmati għal madwar EUR 50 biljun fis-sena, inklużi spejjeż relatati ma' każijiet ta' ksur[60]. Fl-2009 biss kien hemm 451 każ ta' ksur relatati mal-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE. Il-Kummissjoni tirċievi wkoll bosta lmenti direttament miċ-ċittadini tal-UE, li ħafna minnhom jistgħu jiġu indirizzati aħjar fil-livell tal-Istati Membri jew fil-livell lokali.

55. It-titjib tal-implimentazzjoni tal-*acquis* ambjentali tal-UE fil-livell tal-Istati Membri għalhekk se jingħata l-ogħla prijorità fis-snin li ġejjin. Hemm differenzi sinifikanti fl-implimentazzjoni bejn u fi ħdan l-Istati Membri. Jeħtieġ li dawk involuti fl-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni ambjentali fil-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali jkollhom l-għarfien u l-ħila li jtejbu t-twassil tal-benefiċċji minn din il-leġiżlazzjoni.

56. L-għadd għoli ta' każijiet ta' ksur, ilmenti u petizzjonijiet fil-qasam tal-ambjent juri l-ħtieġa ta' sistema, effettiva u li taħdem, ta' kontrolli u verifiki fil-livell nazzjonali biex jgħinu fl-identifikazzjoni ta' problemi ta' implimentazzjoni u biex dawn jiġu solvuti, flimkien ma' miżuri li jevitaw li dawn fil-fatt jinqalgħu. F'dan ir-rigward, l-isforzi għall-perjodu sal-2020 se jiffukaw biex it-titjib jinkiseb f'erba' oqsma ewlenin.

57. L-ewwel nett, il-mod kif jinġabar u jiġi disseminat l-għarfien dwar l-implimentazzjoni se jittejjeb biex jgħin lill-pubbliku ġenerali u l-professjonisti ambjentali jifhmu bis-sħiħ kif l-amministrazzjonijiet nazzjonali u lokali jdaħħlu fis-seħħ l-impenji tal-Unjoni[61]. L-isfidi tal-implimentazzjoni speċifiċi għal Stat Membru individwali se jkunu identifikati għall-assistenza, b'mod simili għall-approċċ imfassal li ġie segwit fil-proċess tas-Semestru Ewropew. Pereżempju, il-ftehimiet ta' sħubija għall-implimentazzjoni li jinvolvu l-Kummissjoni u l-Istati Membri individwali se jitfasslu, billi jiġu indirizzati kwistjonijiet bħal mnejn jista' jinsab appoġġ finanzjarju għall-implimentazzjoni u bħal sistemi ta' informazzjoni aħjar biex il-progress jiġi segwit.

58. It-tieni, l-UE se testendi r-rekwiżiti dwar l-ispezzjonijiet u s-sorveljanza għal ġabra usa' ta' liġi ambjentali tal-UE, filwaqt li dawn ikunu kkomplementati b'kapaċità fil-livell tal-UE li tista' tindirizza sitwazzjonijiet fejn hemm raġuni valida għal tħassib.

59. It-tielet, se jittejjeb il-mod li bih l-ilmenti dwar l-implimentazzjoni tal-liġi ambjentali tal-UE ikunu mmaniġġjati u rrimedjati fil-livell nazzjonali.

---

[60] The costs of not implementing the environmental acquis (COWI, 2011).
[61] COM(2012) 95, ĠU C 171, 16.6.2012.

60. Ir-raba', iċ-ċittadini tal-UE se jiksbu aċċess aħjar għall-ġustizzja fi kwistjonijiet ambjentali kif ukoll protezzjoni legali effettiva, f'konformità mat-trattati internazzjonali u mal-iżviluppi li rriżultaw mid-dħul fis-seħħ tat-Trattat ta' Liżbona u mill-każistika reċenti tal-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja. Riżoluzzjoni mhux ġudizzjarja ta' kunflitti se tkun promossa wkoll bħala alternattiva għal-litigazzjoni.

61. L-istandard ġenerali ta' governanza ambjentali fl-UE kollha kemm hi se jittejjeb aktar permezz tat-tisħiħ tal-kooperazzjoni fil-livell tal-UE bejn il-professjonisti li jaħdmu fil-protezzjoni ambjentali (bħal avukati tal-gvern, spetturi, prosekuturi, ombudsmen u mħallfin) u billi jkunu mħeġġa jaqsmu l-prattiki tajbin.

62. Minbarra li tgħin l-Istati Membri jtejbu l-konformità[62], il-Kummissjoni se tkompli tagħmel il-parti tagħha sabiex jiġi żgurat li l-leġiżlazzjoni tkun adattata skont l-għanijiet u tirrifletti l-aħħar xjenza. Bħala regola ġenerali, obbligi legali se jiġu inkorporati fir-Regolamenti li jkunu ċari u preċiżi biżżejjed, li għandhom effetti diretti u li jitkejlu u li jwasslu għal inqas inkonsistenzi fl-implimentazzjoni. Il-Kummissjoni se żżid l-użu ta' tabelli ta' valutazzjoni u mezzi oħrajn ta' traċċar pubbliku tal-progress tal-Istati Membri fl-implimentazzjoni ta' leġiżlazzjonijiet speċifiċi.

63. Sabiex jiġu massimizzati l-benefiċċji tal-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) Iċ-ċittadini tal-UE jkollhom aċċess għal tagħrif ċar li juri kif qed tiġi implimentata l-liġi ambjentali tal-UE.

(b) L-implimentazzjoni ta' leġiżlazzjoni ambjentali speċifika tkun imtejba.

(c) It-tisħiħ tal-ħarsien tal-liġi ambjentali tal-UE fil-livelli amministrattivi kollha u jkunu ggarantiti kundizzjonijiet indaqs fis-suq intern.

(d) It-tisħiħ tal-fiduċja taċ-ċittadini fil-liġi ambjentali tal-UE.

(e) L-iffaċilitar tal-prinċipju ta' protezzjoni legali effettiva għaċ-ċittadini u għall-organizzazzjonijiet tagħhom.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) Li jiġu stabbiliti sistemi fil-livell nazzjonali li attivament ixerrdu l-informazzjoni dwar kif qed tiġi implimentata l-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE, flimkien ma' ħarsa ġenerali fil-livell tal-UE tal-prestazzjoni tal-Istati Membri individwali.

(b) Li jitfasslu ftehimiet ta' sħubija għall-implimentazzjoni bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni.

(c) Li jiġu estiżi kriterji vinkolanti għall-ispezzjonijiet u għas-sorveljanza effettivi tal-Istati Membri għall-ġabra usa' tal-liġi ambjentali tal-UE, u li tiġi żviluppata

[62] COM(2008) 773, ĠU C 76, 25.3.2010.

kapaċità komplementari fil-livell tal-UE li tindirizza sitwazzjonijiet fejn hemm raġuni valida għal tħassib, appoġġjata minn appoġġ għal netwerks ta' professjonisti.

(d) Li jiġu stabbiliti mekkaniżmi konsistenti u effettivi fil-livell nazzjonali biex jiġu ttrattati lmenti dwar l-implimentazzjoni tal-liġi ambjentali tal-UE.

(e) Li jiġi żgurat li d-dispożizzjonijiet nazzjonali dwar l-aċċess għall-ġustizzja jirriflettu l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, u li tiġi promossa s-soluzzjoni ta' tilwim mhux ġudizzjarja bħala mezz biex jinstabu soluzzjonijiet amikevoli għal kunflitti fil-qasam ambjentali.

Għan prijoritarju 5: Tittejjeb il-bażi ta' evidenza għall-politika ambjentali

64. L-evidenza għall-politika ambjentali tal-UE hija bbażata fuq il-monitoraġġ , id-dejta, l-indikaturi u l-valutazzjonijiet ambjentali marbuta mal-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-UE, kif ukoll mar-riċerka xjentifika formali u ma' inizjattivi tax-"xjenza taċ-ċittadini". Kien hemm progress konsiderevoli fit-tisħiħ ta' din il-bażi ta' evidenza, fis-sensibilizzazzjoni u fit-titjib tal-fiduċja ta' dawk li jfasslu l-politika u tal-pubbliku fl-approċċ għall-politika ibbażat fuq il-provi, biex b'hekk isir faċli għalihom biex jifhmu l-isfidi kumplessi, ambjentali u tas-soċjetà.

65. Jttieħdu passi fil-livell tal-UE u dak internazzjonali biex tkompli tissaħħaħ ir-relazzjoni bejn ix-xjenza u l-politika għall-ambjent, bħal permezz tal-ħatra ta' Konsulenti Xjentifiċi Ewlenin, kif diġà sar mill-Kummissjoni u minn xi Stati Membri.

66. Madankollu, il-pass tal-iżviluppi attwali u l-inċertezzi dwar ix-xejriet futuri probabbli jesiġu passi ulterjuri sabiex tinżamm u tissaħħaħ din il-bażi ta' evidenza sabiex tiżgura li l-politika fl-UE tkompli tibbaża ruħha fuq fehim sod tal-istat tal-ambjent, l-alternattivi possibbli ta' reazzjoni u l-konsegwenzi tagħhom.

67. Matul l-aħħar għexieren ta' snin, kien hemm titjib fil-mod kif tinġabar u tintuża l-informazzjoni u l-istatistika ambjentali, fil-livell tal-UE u fil-livell tal-Istati Membri, kif ukoll globalment. Madankollu, il-ġbir u l-kwalità tad-dejta jibqgħu varjabbli u l-abbundanza ta' sorsi jistgħu jagħmlu l-aċċess diffiċli. Huwa għalhekk meħtieġ investiment kontinwu sabiex ikun żgurat li dejta u indikaturi kredibbli, komparabbli u assigurati mil-lat tal-kwalità jkunu disponibbli u aċċessibbli għal dawk involuti fid-definizzjoni u fl-implimentazzjoni tal-politika. Sistemi ta' informazzjoni ambjentali jridu jkunu ddisinjati biex jippermettu li tkun inkorporata faċilment informazzjoni ġdida dwar temi emerġenti.

68. L-implimentazzjoni ulterjuri tal-prinċipju tas-Sistema Komuni ta' Informazzjoni Ambjentali [63] ta' "ipproduċi darba, uża ta' spiss" u l-approċċi u l-istandards komuni dwar l-akkwist u l-ġbir tal-informazzjoni spazjali bis-sistemi INSPIRE[64] u GMES[65]

---

63 COM(2008) 46, ĠU C 118, 15.5.2008.

64 Id-Direttiva 2007/2/KE li tistabbilixxi Infrastruttura għall-Informazzjoni Ġeografika fl-Ewropa (INSPIRE), ĠU L 108, 25.4.2007.

se jgħinu biex tiġi evitata r-ripetizzjoni tal-isforzi u jiġu eliminati piżijiet amministrattivi żejda fuq l-awtoritajiet pubbliċi, kif se jagħmlu wkoll l-isforzi biex jiġu razzjonalizzati l-obbligi ta' rapportar skont il-leġiżlazzjonijiet differenti. L-informazzjoni miġbura biex jiġu vvalutati l-impatti ambjentali ta' pjanijiet, programmi u proġetti strateġiċi (eż. permezz ta' Valutazzjonijiet tal-Impatt Ambjentali jew Valutazzjonijiet Strateġiċi tal-Impatt) għandha tkun iktar aċċessibbli għall-pubbliku min-naħa tal-Istati Membri.

69. Għad hemm diskrepanzi sinifikanti fl-għarfien, uħud minnhom rilevanti għall-għanijiet prijoritarji ta' dan il-programm. L-investiment f'aktar riċerka biex jiġu indirizzati dawn id-diskrepanzi huwa għalhekk essenzjali biex jiġi żgurat li l-awtoritajiet pubbliċi u n-negozji jkollhom bażi soda li fuqha jittieħdu d-deċiżjonijiet li jirriflettu bis-sħiħ l-benefiċċji u l-prezz soċjali, ekonomiku u ambjentali. Huma erba' d-diskrepanzi li jispikkaw:

– Riċerka avvanzata biex jiġu indirizzati d-diskrepanzi fid-dejta u l-għarfien u għodod ta' mmudellar adegwati huma meħtieġa biex jiġu mifhuma aktar kwistjonijiet kumplessi marbuta mat-tibdil ambjentali, bħat-tibdil fil-klima u l-impatti tad-diżastri, l-implikazzjonijiet tat-telf tal-ispeċijiet għas-servizzi tal-ekosistemi, il-limiti ambjentali u punti ekoloġiċi kritiċi. Filwaqt li l-evidenza disponibbli tiġġustifika bis-sħiħ azzjoni ta' prekawzjoni f'dawn l-oqsma, aktar riċerka dwar il-limiti tal-pjaneta, riskji sistemiċi u l-ħila tas-soċjetà tagħna li taffrontahom se tappoġġja l-iżvilupp tal-aktar reazzjonijiet xierqa. Dan ikun jinkludi investiment fl-indirizzar ta' diskrepanzi fid-dejta u l-għarfien, fl-immappjar u l-valutazzjoni tas-servizzi tal-ekosistemi, fil-fehim tar-rwol tal-bijodiversità meta jkunu msejsa fuqhom u kif dawn jadattaw għat-tibdil fil-klima.

– It-tranżizzjoni għal ekonomija ekoloġika inklussiva tesiġi kunsiderazzjoni xierqa tal-interazzjoni bejn fatturi soċjoekonomiċi u ambjentali. Titjib fil-fehim tagħna tax-xejriet sostenibbli ta' konsum u ta' produzzjoni, ta' kif l-ispejjeż ta' azzjoni jew nuqqas ta' azzjoni jistgħu jitqiesu b'mod aktar preċiż, ta' kif il-bidliet fl-imġiba tal-individwu u tas-soċjetà jikkontribwixxu għal eżiti ambjentali partikolari u ta' kif l-ambjent tal-Ewropa huwa affettwat minn megatendenzi globali - dan kollu jista' jgħin biex ikun hemm immirar aħjar tal-inizjattivi ta' politika favur titjib fl-effiċjenza tar-riżorsi u biex jittaffu l-pressjonijiet fuq l-ambjent.

– Għad hemm inċertezzi dwar l-implikazzjonijiet għas-saħħa tal-bniedem u dawk ambjentali ta' sustanzi li jfixklu s-sistema endokrinali, ta' taħlitiet u sustanzi kimiċi fi prodotti u ta' nanomaterjali. L-indirizzar ta' dawn id-diskrepanzi jista' jħaffef it-teħid tad-deċiżjonijiet u jippermetti żvilupp aktar tal-*acquis* dwar is-sustanzi kimiċi sabiex ikunu mmirati aħjar l-oqsma ta' tħassib, filwaqt li jkun stimolat l-użu aktar sostenibbli ta' sustanzi kimiċi. Permezz ta' fehim imtejjeb tal-fatturi ambjentali li jaffettwaw is-saħħa tal-bniedem ikun possibbli li jittieħdu azzjonijiet ta' politika preventiva.

---

[65] Ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 dwar il-Monitoraġġ Globali għall-Ambjent u s-Sigurtà (GMES), ĠU L 276, 20.10.2010.

– L-iżgurar li s-setturi kollha jikkontribwixxu għall-isforzi biex jiġi miġġieled it-tibdil fil-klima jesiġi ħarsa ġenerali ċara tal-kejl, tal-monitoraġġ u tal-ġbir tad-dejta tal-GHG, li bħalissa mhijiex kompluta għal setturi ewlenin, bħall-agrikoltura.

L-Orizzont 2020 se jipprovdi l-opportunità li jkunu ffukati l-isforzi ta' riċerka u li jkun implimentat il-potenzjal tal-innovazzjoni tal-Ewropa billi jinġabru flimkien ir-riżorsi u l-għarfien bejn l-oqsma u d-dixxiplini differenti fi ħdan l-UE kif ukoll internazzjonalment.

70. Kwistjonijiet ġodda u emerġenti li jirriżultaw minn żviluppi teknoloġiċi aktar mgħaġġla minn dawk tal-politika, bħan-nanomaterjali, sorsi mhux konvenzjonali tal-enerġija, il-qbid u l-ħżin tal-karbonju u l-mewġ elettromanjetiku, joħolqu sfidi għall-ġestjoni tar-riskju u jistgħu jagħtu lok għal interessi, ħtiġijiet u aspettattivi kunfliġġenti. Dan imbagħad jista' jwassal għal tħassib pubbliku akbar u ostilità lejn teknoloġiji ġodda. Għalhekk teżisti l-ħtieġa li jiġi żgurat dibattitu tas-soċjetà, espliċitu u usa' dwar ir-riskji ambjentali u l-kompromessi possibbli li aħna lesti li naċċettaw fid-dawl ta' informazzjoni li ġieli ma tkunx kompluta jew tkun inċerta, dwar riskji emerġenti u kif dawn għandhom jiġu indirizzati. Approċċ sistematiku għall-ġestjoni tar-riskju ambjentali se jtejjeb il-ħila tal-UE li tiddentifika u taġixxi fuq l-iżviluppi teknoloġiċi f'waqthom, filwaqt li sserraħ ras il-pubbliku.

71. Sabiex titjieb il-bażi ta' evidenza għall-politika ambjentali, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) Dawk li jfasslu l-politika u n-negozji jkollhom bażi aħjar biex jiżviluppaw u jimplimentaw il-politiki ambjentali u dwar il-klima, inkluż il-kejl tal-ispejjeż u l-benefiċċji.

(b) Il-fehim tagħna dwar riskji emerġenti għall-ambjent u għall-klima u l-kapaċità tagħna li nivvalutawhom u nimmaniġġjawhom jitjiebu ferm.

(c) Ir-relazzjoni bejn il-politika ambjentali u x-xjenza tkun imsaħħa.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) Koordinazzjoni u ffukar tal-isforzi ta' riċerka fil-livelli tal-UE u tal-Istati Membri fl-indirizzar ta' diskrepanzi ewlenin fl-għarfien ambjentali, inklużi r-riskji ta' punti irriversibbli mil-lat ambjentali.

(b) Adozzjoni ta' approċċ sistematiku għall-ġestjoni tar-riskju.

(c) Simplifikazzjoni, razzjonalizzazzjoni u mmodernizzar tal-ġbir, tal-ġestjoni u tal-kondiviżjoni tad-dejta u l-informazzjoni ambjentali u dwar it-tibdil fil-klima.

Għan prijoritarju 6: Jiġi assigurat l-investiment għall-politiki ambjentali u dwar l-klima u jkollna l-prezzijiet korretti

72. L-isforzi meħtieġa biex jinkisbu l-għanijiet stipulati hawn fuq se jeħtieġu investiment adegwat minn sorsi pubbliċi u privati. Fl-istess ħin, filwaqt li ħafna pajjiżi qed ibatu

biex ilaħħqu mal-kriżi ekonomika u finanzjarja, il-ħtieġa ta' riformi ekonomiċi u ta' tnaqqis tad-dejn pubbliku joffru opportunitajiet ġodda li jimxu malajr lejn ekonomija aktar effiċjenti fir-riżorsi, b'livelli baxxi tal-karbonju.

73. Li jiġi attirat l-investiment f'ċerti oqsma attwalment huwa diffiċli minħabba n-nuqqas ta' sinjali tal-prezzijiet mis-suq, jew minħabba distorsjonijiet fis-sinjali tal-prezzijiet li jirriżultaw minn nuqqas ta' kunsiderazzjoni xierqa tal-ispejjeż ambjentali jew minn sussidji pubbliċi għal attivitajiet li jagħmlu ħsara lill-ambjent.

74. L-Unjoni u l-Istati Membri se jkollhom jistabbilixxu l-kundizzjonijiet adatti biex jiżguraw li esternalitajiet ambjentali jkunu indirizzati b'mod xieraq u li s-sinjali tas-suq adatti jintbagħtu lis-settur privat, b'kunsiderazzjoni xierqa ta' kwalunkwe impatt soċjali negattiv. Dan ikun jinvolvi l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' min iniġġes iħallas b'mod aktar sistematiku, permezz tal-eliminazzjoni gradwali ta' sussidji li jagħmlu ħsara lill-ambjent u billi t-tassazzjoni tiġi ttrasferita minn fuq ix-xogħol u għal fuq it-tniġġis. Minħabba li r-riżorsi naturali qed isiru dejjem aktar skarsi, ir-renta u l-profitti ekonomiċi assoċjati mas-sjieda tagħhom jew mal-użu esklussiv jistgħu jiżdiedu. L-intervent pubbliku biex jiżgura li tali renti ma jkunux eċċessivi u li jitiqesu l-esternalitajiet se jwassal għal użu aktar effiċjenti ta' dawn ir-riżorsi u se jgħin biex jiġu evitati distorsjonijiet fis-suq, u jiġi ġġenerat ukoll dħul pubbliku. Il-prijoritajiet ambjentali u tal-klima se jkunu indirizzati fil-qafas tas-Semestru Ewropew fejn dawn huma rilevanti għall-prospetti ta' tkabbir sostenibbli ta' Stati Membri individwali li għalihom huma indirizzati r-rakkomandazzjonijiet skont il-pajjiż. Strumenti oħra bbażati fuq is-suq, bħal ħlasijiet għal servizzi tal-ekosistemi, għandhom jintużaw b'mod aktar estensiv fil-livell tal-UE u dak nazzjonali biex jinċentivaw l-involviment tas-settur privat u l-ġestjoni sostenibbli tal-kapital naturali.

75. Is-settur privat għandu jitħeġġeġ ukoll biex jaħtaf l-opportunitajiet offruti fil-qafas finanzjarju l-ġdid tal-UE sabiex iżidu l-involviment tagħhom fl-isforzi għall-ksib tal-għanijiet ambjentali u tal-klima, speċjalment fir-rigward ta' attivitajiet ta' ekoinnovazzjoni u tal-adozzjoni tat-teknoloġiji l-ġodda, b'iffukar partikolari fuq l-SMEs. L-inizjattivi pubbliċi-privati għall-ekoinnovazzjoni għandhom jiġu promossi bis-Sħubijiet Ewropej għall-Innovazzjoni, bħas-Sħubija għall-innovazzjoni dwar l-Ilma[66]. Permezz tal-qafas ġdid għall-Istrumenti Finanzjarji Innovattivi, l-aċċess mis-settur privat għal finanzjament ta' investimenti fl-ambjent – partikolarment il-bijodiversità u t-tibdil fil-klima – għandu jkun iffaċilitat. L-intrapriżi Ewropej għandhom jiġu mħeġġa aktar biex jippubblikaw informazzjoni ambjentali bħala parti mir-rapportar finanzjarju tagħhom, lil hinn mil-livell meħtieġ skont il-leġiżlazzjoni eżistenti tal-UE.[67]

76. Fil-proposti tagħha għall-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2014-2020 tal-UE, il-Kummissjoni tjiebet l-integrazzjoni tal-għanijiet ambjentali u tal-klima fl-istrumenti ta' finanzjament kollha tal-UE biex jiġu pprovduti opportunitajiet lill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet relatati. Ipproponiet ukoll li tiżdied in-nefqa relatata mal-klima għal mill-anqas 20 % tal-baġit kollu. F'oqsma ewlenin tal-politika bħall-agrikoltura, il-Kummissjoni pproponiet li ssaħħaħ l-inċentivi għall-bdiewa biex jipprovdu prodotti u servizzi pubbliċi tajbin għall-ambjent, flimkien ma' kundizzjonalitajiet

[66] COM(2012) 216.
[67] COM(2011) 681, ĠU C 37, 10.2.2012.

relatati mal-ambjent. Jekk jiġu aċċettati dawn il-proposti, il-politiki tal-UE jkunu koperti b'riżorsi finanzjarji koerenti għall-implimentazzjoni, u se jkunu disponibbli fondi addizzjonali għall-ambjent u t-tibdil fil-klima, biex b'hekk dawn wasslu b'mod effettiv għal benefiċċji konkreti u koerenti fil-livelli lokali u reġjonali.

77. Minbarra din l-integrazzjoni, l-inklużjoni ta' "proġetti integrati" fil-Programm LIFE se tippermetti biex il-fondi li jiġu kkombinati u allinjati aħjar mal-prijoritajiet tal-' politika b'mod aktar strateġiku u kosteffettiv bħala appoġġ għall-miżuri ambjentali u għal dawk relatati mal-klima.

78. Il-kapital miżjud ipprovdut lill-Bank Ewropew tal-Investiment (BEI) bħala parti mill-Patt għat-Tkabbir u l-Impjiegi tal-2012 jipprovdi sors addizzjonali ta' investiment[68].

79. L-esperjenza miksuba fil-perjodu ta' pprogrammar tal-2007-2013 turi li għalkemm hemm fondi sinifikanti disponibbli għall-ambjent, l-utilizzazzjoni fil-livelli nazzjonali u reġjonali fl-ewwel snin kienet żbilanċjata ħafna, bir-riskju potenzjali li tipperikola l-kisba tal-għanijiet u tal-miri miftiehma. Biex tiġi evitata ripetizzjoni ta' din l-esperjenza, l-Istati Membri għandhom jintegraw l-għanijiet ambjentali u tal-klima fl-istrateġiji ta' finanzjament tagħhom u fil-programmi għall-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali, għall-iżvilupp rurali u għall-politika marittima, għandhom jagħtu prijorità lill-utilizzazzjoni bikrija tal-finanzjament għall-ambjent u t-tibdil fil-klima u għandhom isaħħu l-kapaċità tal-korpi ta' implimentazzjoni li jwasslu investimenti kosteffettivi u sostenibbli sabiex jiżguraw l-appoġġ finanzjarju adegwat u meħtieġ għal investimenti f'dawn l-oqsma.

80. Barra minn hekk, kien diffiċli li tiġi ttraċċata n-nefqa relatata mal-bijodiversità u l-klima. Biex jiġi vvalutat il-progress lejn dawn l-għanijiet, sistema ta' traċċar u ta' rapportar għandha tkun stabbilita abbażi ta' metodoloġija stabbilita mill-OECD ("L-Indikaturi ta' Rio"). Dan huwa importanti għall-isforz ġenerali tal-UE relatat mal-ftehimiet multilaterali dwar it-tibdil fil-klima u l-bijodiversità. F'dan il-kuntest, l-UE se tikkontribwixxi għall-proċess intergovernattiv li ġie mniedi f'Rio+20 li jivvaluta l-ħtiġijiet ta' finanzjament u jipproponi alternattivi għal strateġija effettiva ta' finanzjament tal-iżvilupp sostenibbli.

81. Għandha tkompli l-ħidma biex jiġu żviluppati indikaturi li jimmonitorjaw il-progress ekonomiku li jikkomplementaw u jmorru lil hinn mill-PDG. Li jinkiseb investiment trasparenti u sostenibbli jiddependi fuq valutazzjoni xierqa ta' prodotti ambjentali. Sforzi ulterjuri biex jitkejjel il-valur tal-ekosistemi tagħna u l-prezz tal-qerda tagħhom, flimkien ma' inċentivi korrispondenti, se jkunu meħtieġa biex jgħarrfu d-deċiżjonijiet ta' politika u investiment. Il-ħidma biex tiġi żviluppata sistema ta' kontijiet ambjentali, inklużi kontijiet fiżiċi u monetarji għall-kapital naturali u għas-servizzi tal-ekosistemi, se jeħtieġu li jiġu intensifikati. Dan jappoġġa l-eżitu ta' Rio+20, li jirrikonoxxi l-ħtieġa ta' miżuri usa' ta' progress biex jitkejjlu l-benesseri u s-sostenibbiltà biex jikkomplementaw il-prodott domestiku gross.

82. Sabiex jinkiseb investiment għall-politiki ambjentali u dwar il-klima u biex nistabbilixxu l-prezzijiet korretti, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

---

[68] EUCO 76/12

(a) L-għanijiet tal-politiki ambjentali u dwar il-klima jinkisbu b'mod kosteffettiv u jkunu appoġġati minn finanzjament adegwat.

(b) Jiżdied il-finanzjament tas-settur privat għal nefqa relatata mal-ambjent u l-klima.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) L-eliminazzjoni progressiva ta' sussidji li jagħmlu ħsara lill-ambjent, jiżdied l-użu ta' strumenti bbażati fuq is-suq, inkluża t-tassazzjoni, l-ipprezzar u tariffi, u l-espansjoni tas-swieq għal prodotti u servizzi ambjentali, b'konsiderazzjoni xierqa ta' kwalunkwe impatt soċjali negattiv.

(b) L-iffaċilitar tal-aċċess għal strumenti finanzjarji innovattivi u l-finanzjament għall-ekoinnovazzjoni.

(c) Riflessjoni xierqa tal-prijoritajiet ambjentali u għall-klima f'politiki li jappoġġaw il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali.

(d) Sforzi ddedikati biex jiżguraw l-użu sħiħ u effiċjenti tal-finanzjament disponibbli tal-Unjoni għall-azzjoni ambjentali, inkluż billi jitjieb sostanzjalment l-utilizzazzjoni bikrija tiegħu fil-Qafas Finanzjarju Pluriennali tal-Unjoni għall-2014-2020 u jiġi allokat 20 % tal-baġit għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament permezz tal-integrazzjoni tal-azzjoni klimatika u jkun marbut ma' parametri ta' referenza, iffissar tal-miri, monitoraġġ u rapportar ċari.

(e) L-iżvilupp u l-applikazzjoni ta' sistema ta' rapportar u traċċar tan-nefqa relatata mal-ambjent fil-baġit tal-UE, partikolarment dik fuq it-tibdil fil-klima u l-biodiversità, sal-2014.

(f) L-integrazzjoni ta' kunsiderazzjonijiet relatati mal-ambjent u l-klima fil-proċess tas-Semestru Ewropew, fejn din hija rilevanti għall-prospetti tal-Istati Membri għat-tkabbir sostenibbli u xierqa għal rakkomandazzjonijiet speċifiċi skont il-pajjiż.

(g) L-iżvilupp u l-applikazzjoni ta' indikaturi alternattivi li jikkomplementaw u jmorru lil hinn mill-PDG biex jimmonitorjaw kemm ikun sostenibbli l-progress tagħna u tissokta l-ħidma biex jiġu integrati indikaturi ekonomiċi ma' indikaturi ambjentali u soċjali, inkluża l-kontabbiltà tal-kapital naturali.

Għan prijoritarju 7: Titjieb l-integrazzjoni ambjentali u l-koerenza politika

83. Għalkemm l-integrazzjoni tat-tħassib dwar il-protezzjoni ambjentali f'politiki u attivitajiet oħrajn tal-UE ilha rewiżit tat-Trattat sa mill-1997, l-istat ġenerali tal-ambjent tal-Ewropa jindika li l-progress sal-lum, filwaqt li, f'xi oqsma, huwa ta' min ifaħħru, dan ma kienx biżżejjed biex jitreġġgħu lura x-xejriet negattivi kollha. Il-kisba ta' bosta għanijiet prijoritarji ta' dan il-programm se tesiġi integrazzjoni saħansitra aktar effettiva tal-konsiderazzjonijiet ambjentali u dawk dwar il-klima f'politiki oħra, kif ukoll approċċi aktar koerenti, konġunti li jwasslu għal benefiċċji multipli. Dan għandu jgħin biex jiġi żgurat li kompromessi diffiċli jkunu

mmaniġġjati fi stadju bikri, minflok fil-fażi tal-implimentazzjoni, u li l-impatti inevitabbli jkunu jistgħu jiġu mnaqssa b'mod aktar effettiv. Id-Direttiva dwar il-Valutazzjoni Ambjentali Strateġika[69] u d-Direttiva dwar il-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali[70], meta jiġu applikati kif suppost, huma għodod effettivi biex jiġi żgurat li r-rekwiżiti tal-protezzjoni ambjentali huma integrati fi pjanijiet u programmi kif ukoll fi proġetti. L-awtoritajiet lokali u reġjonali, li huma ġeneralment responsabbli għal deċiżjonijiet dwar l-użu tal-art u taż-żoni tal-baħar, għandhom rwol partikolarment importanti fil-valutazzjoni tal-impatti ambjentali u l-protezzjoni, il-perservazzjoni u t-tisħiħ tal-kapital naturali, sabiex tinkiseb reżistenza akbar għall-impatti tat-tibdil fil-klima u għad-diżastri naturali.

84. L-espansjoni prevista tan-netwerks tat-trasport u tal-enerġija, inkluż l-infrastruttura lil hinn mill-kosta, se teħtieġ li tkun kompatibbli mal-protezzjoni tan-natura u l-ħtiġijiet u l-obbligi ta’ adattament għall-klima. L-inkorporazzjoni ta' infrastruttura ekoloġika fi pjanijiet u programmi relatati jistgħu jgħinu biex tingħeleb il-frammentazzjoni tal-ħabitats u tiġi ppreservata jew restawrata il-konnettività ekoloġika, tissaħħaħ ir-reżistenza tal-ekosistemi u b’hekk jiġi żgurat forniment kontinwu tas-servizzi tal-ekosistemi, inkluż is-sekwestru tal-karbonju u l-adattament għall-klima, filwaqt li tipprovdi ambjenti aħjar u spazji ta’ rikreazzjoni għan-nies.

85. Dan il-programm jinkludi għadd ta' għanijiet prijoritarji mfassla biex itejbu l-integrazzjoni. Fil-proposti tagħha għall-PAK, il-PKS, in-Netwerks Trans-Ewropej (TENs) u r-riformi tal-politika ta' Koeżjoni, il-Kummissjoni inkludiet miżuri li jappoġġaw aktar l-integrazzjoni u s-sostenibbiltà ambjentali. Sabiex jirnexxi dan il-programm, dawn il-politiki għandhom jikkontribwixxu aktar għall-ksib tal-miri u l-għanijiet relatati mal-ambjent. Bl-istess mod, l-isforzi primarjament maħsuba biex jinkiseb it-titjib ambjentali għandhom ikunu mfassla sabiex iwasslu għal kobenefiċċji għal politiki oħra kull meta jkun possibbli. Pereżempju, l-isforzi biex jiġu restawrati l-ekosistemi jistgħu jkunu mmirati biex jiffavorixxu l-ħabitats u l-ispeċijiet u biex jiġi sekwestrat id-dijossidu tal-karbonju, filwaqt li jittejjeb il-forniment ta' servizzi tal-ekosistemi vitali għal ħafna setturi ekonomiċi, bħall-pollinazzjoni jew il-purifikazzjoni tal-ilma għall-agrikoltura, u jinħolqu impjiegi ekoloġiċi.

86. Sabiex titjieb l-integrazzjoni ambjentali u l-koerenza tal-politika, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) Politiki settorjali fil-livell tal-UE u tal-Istat Membru jkunu żviluppati u implimentati b'mod li jappoġġa l-miri u l-għanijiet rilevanti relatati mal-ambjent u l-klima.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) l-integrazzjoni ta' kundizzjonalitajiet u inċentivi ambjentali u dawk relatati mal-klima f'inizjattivi ta' politika, inklużi analiżi u riformi tal-politika eżistenti, kif ukoll inizjattivi ġodda, fil-livell tal-UE u tal-Istati Membri;

---

69 Direttiva 2001/42/KE, ĠU L 197, 21.7.2001.

70 Direttiva 85/337/KEE, ĠU L 175, 5.7.1985

(b) it-twettiq ta' valutazzjonijiet *ex-ante* sistematiċi tal-impatti ambjentali, soċjali u ekonomiċi ta' inizjattivi ta' politika fil-livell tal-UE u tal-Istati Membri biex jiġu żgurati il-koerenza u l-effettività tagħhom.

NILĦQU L-ISFIDI LOKALI, REĠJONALI U GLOBALI

Għan prijoritarju 8: Tissaħħaħ is-sostenibbiltà tal-ibliet tal-UE

87. L-UE għandha densità għolja tal-popolazzjoni u sal-2020, 80 % tal-popolazzjoni tal-UE x'aktarx se tgħix f'żoni urbani u periurbani. Il-kwalità tal-ħajja se tkun influwenzata direttament mill-istat tal-ambjent urban. L-impatti ambjentali tal-ibliet jinfirxu wkoll lil hinn ferm mil-limiti fiżiċi tagħhom, billi dawn jiddependu ħafna fuq reġjuni periurbani u rurali biex jissodisfaw id-domanda għall-ikel, l-enerġija, l-ispazju u r-riżorsi, u biex jakkomodaw l-iskart.

88. Il-biċċa l-kbira tal-ilbliet jaffrontaw sett prinċipali komuni ta' problemi ambjentali, inkluża l-kwalità ħażina tal-arja, il-livelli għolja ta' storbju, l-emissjonijiet tal-GHG, l-iskarsezza tal-ilma, l-għargħar u l-maltempati, siti kontaminati, żoni industrijali abbandunati u l-iskart. Fl-istess ħin, l-ibliet tal-UE huma dawk li jistabbilixxu l-istandards fis-sostenibbiltà urbana għall-oħrajn u ta' spiss jintroduċu soluzzjonijiet innovattivi għall-isfidi ambjentali[71]. Għadd dejjem jiżdied ta' bliet Ewropej qed ipoġġu s-sostenibbiltà ambjentali fil-qalba ta' strateġiji ta' żvilupp urban tagħhom.

89. Iċ-ċittadini tal-UE, kemm jekk huma urbani u kif ukoll dawk rurali, jibbenefikaw minn firxa wiesgħa ta' politiki u inizjattivi tal-UE li jappoġġaw l-iżvilupp sostenibbli ta' żoni urbani. Madankollu, dan jesiġi koordinazzjoni effettiva u effiċjenti bejn il-livelli differenti tal-amministrazzjoni u bejn il-konfini amministrattivi kif ukoll l-involviment sistematiku tal-awtoritajiet reġjonali u lokali fl-ippjanar, fil-formulazzjoni u fl-iżvilupp ta' politiki li għandhom impatt fuq il-kwalità tal-ambjent urban. Il-mekkaniżmi ta' koordinazzjoni msaħħa fil-livelli nazzjonali u reġjonali proposti fil-Qafas Strateġiku Komuni għall-perjodu li jmiss ta' finanzjament u l-ħolqien ta' "Pjattaforma għall-Iżvilupp Urban"[72] jistgħu jgħinu sabiex dan jiġi żgurat, kif ukoll l-involviment ta' aktar gruppi ta' partijiet interessati u l-pubbliku ġenerali fid-deċiżjonijiet li jaffettwawhom. L-awtoritajiet lokali u reġjonali se jibbenefikaw ukoll minn żvilupp ulterjuri ta' għodda biex jirrazzjonalizzaw il-ġbir u l-ġestjoni tad-dejta ambjentali, u biex jiffaċilitaw l-iskambju ta' informazzjoni u tal-aħjar prattiki, kif ukoll sforzi sabiex titjieb l-implimentazzjoni tal-liġi ambjentali fil-livelli tal-Unjoni, nazzjonali u lokali[73]. Dan huwa skont l-impenn meħud waqt is-Summit Rio+20 li jiġi promoss approċċ integrat għall-ippjanar, il-bini u l-ġestjoni ta' bliet u żoni urbani sostenibbli. Approċċi integrati għall-ippjanar tal-ispazju urban, li fihom jitiqiesu bis-sħiħ il-kunsiderazzjonijiet ambjentali fit-tul flimkien mal-isfidi

---

71 Ara, pereżempju r-rapport "L-Ibliet ta' għada" (Kummissjoni Ewropea, 2011) u DĦP(2012) 101

72 COM(2011) 615, ĠU C 37, 10.2.2012.

73 Pereżempju s-Sistema ta' Informazzjoni dwar l-Ilma għall-Ewropa (WISE), is-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Bijodiversità għall-Ewropa (BISE) u l-Pjattaforma Ewropea ta' Adattament għall-Klima (CLIMATE-ADAPT).

ekonomiċi u soċjali, huma essenzjali biex jiġi żgurat li komunitajiet urbani jkunu sostenibbli, effiċjenti u tajbin għas-saħħa għal min jgħix u jaħdem fihom.

90. L-UE għandha tkompli tippromwovi u, fejn xieraq, tespandi l-inizjattivi eżistenti li jappoġġaw l-innovazzjoni u l-aħjar prattika fl-ibliet, fin-netwerking u l-iskambji bejniethom u biex l-ibliet jitħeġġu biex juru l-livell avvanzat tagħhom fl-iżvilupp urban sostenibbli[74]. L-istituzzjonijiet tal-UE u l-Istati Membri għandhom jiffaċilitaw u jinkoraġġixxu l-utilizzazzjoni tal-finanzjament tal-UE disponibbli bil-politika ta' Koeżjoni u fondi oħra biex jiġu appoġġati l-ibliet fl-isforzi tagħhom li jsaħħu l-iżvilupp urban sostenibbli, joħolqu sensibilizzazzjoni u jħeġġu l-atturi lokali biex ikunu involuti[75]. L-iżvilupp ta', u l-ftehim dwar, sett ta' kriterji ta' sostenibbiltà għall-ibliet jipprovdi bażi ta' referenza komuni għal inizjattivi bħal dawn u jippromwovi approċċ koerenti, integrat għall-iżvilupp urban sostenibbli.

91. Sabiex tissaħħaħ is-sostenibbiltà tal-ibliet tal-UE, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) Maġġoranza ta' bliet fl-UE jkunu qed jimplimentaw politiki għall-ippjanar u d-disinn urban sostenibbli .

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) Definizzjoni ta' u ftehim dwar sett ta' kriterji biex tiġi vvalutata l-prestazzjoni ambjentali tal-ibliet, billi jitqiesu l-impatti ekonomiċi u soċjali.

(b) L-iżgurar li l-ibliet ikollhom informazzjoni dwar il-finanzjament u l-aċċess għalih għal miżuri li jtejbu s-sostenibbiltà urbana.

Għan prijoritarju 9: Tiżdied l-effettività tal-UE fl-indirizzar ta' sfidi ambjentali u tal-klima fil-livelli reġjonali u globali

92. Is-sostenibbiltà ambjentali hija vitali biex jonqos il-faqar u tiġi żgurata il-kwalità tal-ħajja u t-tkabbir ekonomiku[76]. F'Rio+20, il-mexxejja dinjija ġeddew l-impenn tagħhom favur l-iżvilupp sostenibbli u rrikonoxxew l-ekonomija ekoloġika inklussiva bħala għodda importanti biex jinkiseb l-iżvilupp sostenibbli, u r-rwol kruċjali ta' ambjent b'saħħtu sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tal-ikel u t-tnaqqis tal-faqar. Fid-dawl ta' popolazzjoni dejjem tikber f'dinja dejjem aktar urbanizzata, dawn l-isfidi se jinkludu l-ħtieġa ta' azzjoni dwar l-ilma, l-oċeani, l-art u l-ekosistemi sostenibbli, l-effiċjenza fir-riżorsi (b'mod partikolari l-iskart), l-enerġija sostenibbli u t-tibdil fil-klima, ukoll permezz tal-eliminazzjoni gradwali tas-sussidji għall-fjuwils fossili. Dawn se jeħtieġu li jiġu indirizzati permezz ta' approċċi mfassla apposta fil-livell lokali, nazzjonali jew tal-Unjoni, kif ukoll involviment impenjat fl-isforzi

---

74 Eżempji jinkludu s-Sħubija Ewropea għall-Innovazzjoni dwar Bliet u Komunitajiet Intelliġenti C(2012) 4701 u l-Premju tal-Belt Kapitali Ekoloġika Ewropea u l-Inizjattiva ta' Programazzjoni Konġunta ta' riċerka Ewropa Urbana.

75 Il-Kummissjoni pproponiet li jiġi allokat minimu ta' 5 % tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR) f'kull Stat Membru għall-finanzjament tal-iżvilupp urban sostenibbli integrat.

76 Human Development Report (UNDP, 2011).

internazzjonali sabiex jiġu żviluppati s-soluzzjonijiet meħtieġa biex jiġi żgurat żvilupp sostenibbli fil-livell globali.

93. L-eżiti ta' Rio+20 jeħtieġ li jiġu riflessi fi prijoritajiet interni u esterni tal-politika tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. L-Unjoni għandha tappoġġa wkoll il-ħolqien ta' Forum Politiku ta' Livell Għoli biex gradwalment jissostitwixxi l-Kummissjoni għall-Iżvilupp Sostenibbli u jimmonitorja l-implimentazzjoni tal-eżiti ta' Rio+20.

94. Ħafna mill-għanijiet prioritarji stabbiliti f'dan il-programm jistgħu jinkisbu bis-sħiħ biss bħala parti minn approċċ globali u b'kooperazzjoni ma' pajjiżi sħab. Huwa għalhekk li l-Unjoni u l-Istati Membri tagħha għandhom ikunu involuti fil-proċessi internazzjonali, reġjonali u bilaterali b'mod qawwi, iffukat, magħqud u koerenti. Dawn għandhom ikomplu jippromwovu qafas effettiv ibbażat fuq ir-regoli għal politika ambjentali globali, ikkomplementat b'approċċ iktar effettiv, strateġiku li fih id-djalogi u l-kooperazzjoni bilaterali u reġjonali jkunu mfassla apposta għas-sħab strateġiċi tal-Unjoni[77], il-pajjiżi kandidati u tal-viċinat, u l-pajjiżi li qed jiżviluppaw, rispettivament, b'appoġġ minn finanzjament adegwat.

95. Iż-żmien kopert minn dan il-programm jikkorrispondi għall-fażijiet ewlenin fil-politika internazzjonali dwar il-klima, il-bijodiversità u s-sustanzi kimiċi. Biex nibqgħu fil-limitu ta' 2°C, l-emissjonijiet globali tal-GHG iridu jonqsu tal-anqas b'50 % tal-livelli tal-1990 sal-2050. Madankollu, ittieħed impenn biss għal nofs it-tnaqqis meħtieġ tal-emissjonijiet sal-2020 mill-Partijiet skont il-UNFCCC[78]. Mingħajr azzjoni globali aktar riżoluta, it-tibdil fil-klima x'aktarx mhux se jiġi limitat. Saħansitra fl-aħjar xenarju, il-pajjiżi se jaffrontaw dejjem aktar impatti inevitabbli tat-tibdil fil-klima minħabba l-emissjonijiet storiċi tal-GHG u se jeħtieġu l-iżvilupp ta' strateġiji ta' adattament għall-klima. Skont il-Pjattaforma ta' Durban għal Azzjoni Msaħħa, ftehim komprensiv u b'saħħtu applikabbli għal kulħadd għandu jiġi miftihem sal-2015 u implimentat mis-sena 2020. L-UE se tibqa' involuta b'mod proattiv f'dan il-proċess, inkluż f'diskussjonijiet dwar kif titnaqqas id-diskrepanza bejn l-impenji attwali għat-tnaqqis tal-emissjonijiet mill-pajjiżi żviluppati u dawk li qed jiżviluppaw, u dwar l-azzjoni meħtieġa biex nibqgħu fuq perkors għall-emissjonijiet li jkun kompatibbli mal-għan ta' 2°C. Is-segwitu għal Rio+20 għandu jgħin ukoll biex jonqsu l-emissjonijiet ta' GHG, biex b'hekk tkun appoġġata l-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima. . B'mod parallel, l-UE għandha ssegwi u tintensifika aktar is-sħubijiet dwar it-tibdil fil-klima ma' sħab strateġiċi u għandha tieħu azzjoni ulterjuri biex tintegra l-konsiderazzjonijiet ambjentali u dawk dwar il-klima fil-politika ta' żvilupp tagħha.

96. Il-miri għall-bijodiversità globali[79] skont il-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika (CBD) għandhom jintlaħqu sal-2020 abbażi tal-waqfien u eventwalment l-inverżjoni tat-telf tal-bijodiversità madwar id-dinja. L-UE se tikkontribwixxi s-sehem ġust tagħha għal dawn l-isforzi, inkluż billi tintlaħaq il-mira li jirdoppja l-finanzjament relatat mal-bijodiversità għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw sal-2015 u

---

77 Il-Brażil, il-Kanada, iċ-Ċina, l-Indja, il-Ġappun, il-Messiku, ir-Russja, l-Afrika t'Isfel, il-Korea t'Isfel u l-Istati Uniti u l-pajjiżi l-oħra tal-G20 (jiġifieri l-Arġentina, l-Awstralja, l-Indoneżja, l-Arabja Sawdija u t-Turkija).

78 "Bridging the emissions gap", (UNEP, 2011).

79 Pjan Strateġiku tas-CBD għall-Bijodiversità 2011-2020.

żżomm dan il-livell sal-2020[80]. Diġà hemm mira globali għall-2020 għall-ġestjoni ta' riskji maħluqa minn sustanzi kimiċi. L-UE se tkompli jkollha rwol attiv u kostruttiv biex tgħin dawn il-proċessi jiksbu l-għanijiet tagħhom.

97. L-UE diġà għandha prestazzjoni tajba fir-rigward ta' sħubija fi ftehimiet ambjentali multilaterali (Multilateral Environmental Agreements - MEAs), għalkemm għadd ta' Stati Membri għadhom ma rratifikawx ftehimiet ewlenin. Dan jipperikola l-kredibbiltà tal-UE f'negozjati relatati. L-Istati Membri u l-UE għandhom jiżguraw ratifika f'waqtha tal-MEAs kollha li huma firmatarji għalihom .

98. L-UE għandha tisfrutta wkoll il-pożizzjoni tagħha bħala wieħed mill-ikbar swieq tad-dinja biex tippromwovi politiki u approċċi li jnaqqsu l-pressjoni fuq il-bażi ta' riżorsi naturali globali. Dan jista' jsir billi jinbidlu x-xejriet tal-konsum u tal-produzzjoni, kif ukoll billi jiġi żgurat li l-politiki dwar il-kummerċ u s-suq intern jappoġġaw il-kisba tal-għanijiet ambjentali u dawk għall-klima u jipprovdu inċentivi lil pajjiżi oħra biex itejbu u jinfurzaw l-oqfsa regolatorji u l-istandards ambjentali tagħhom. L-UE se tkompli tippromwovi żvilupp sostenibbli permezz tan-negozjar u l-implimentazzjoni ta' dispożizzjonijiet speċifiċi fil-ftehimiet kummerċjali internazzjonali tagħha u għandha tikkunsidra alternattivi oħra ta' politika biex jitnaqqsu l-impatti tal-konsum tal-UE fuq l-ambjent f'pajjiżi li mhumiex fl-UE. Eżempju ta' alternattiva ta' politika bħas-sħubijiet bilaterali dwar l-infurzar tar-Regolamenti tal-Forestrija, il-Governanza u l-Kummerċ (FLEGT - bilateral Forest Law Enforcement, Governance and Trade), li jistabbilixxu qafas biex jiżgura li l-injam li dieħel fis-suq tal-UE minn pajjiżi sħab ikun dak biss li huwa maqtugħ legalment.

99. L-UE għandha tkompli tippromwovi prattiki kummerċjali ambjentalment responsabbli. Obbligi ġodda skont l-Inizjattiva tan-Negozju Responsabbli tal-UE[81] għal kumpaniji elenkati fil-Borża u għal kumpaniji kbar mhux elenkati fil-Borża li huma estrattivi fil-qasam ta' qtugħ tas-siġar minn foresti primarji biex jirrapportaw pagamenti mingħandhom lill-gvernijiet se jwassal għal trasparenza u responsabbiltà akbar fil-mod kif inhuma sfruttati r-riżorsi naturali. Bħala fornitur ewlieni ta' prodotti u servizzi ambjentali, l-UE għandha tippromwovi standards ekoloġiċi globali, kummerċ ħieles fil-prodotti u s-servizzi ambjentali, l-adozzjoni ta' aktar teknoloġiji favur l-ambjent u l-klima, il-protezzjoni tal-investiment u d-drittijiet tal-proprjetà intellettwali u l-iskambju internazzjonali tal-aħjar prattika.

100. Sabiex tiżdied l-effettività tal-UE fl-indirizzar tal-isfidi ambjentali u tal-klima reġjonali u globali, il-programm għandu jiżgura li sal-2020:

(a) L-eżiti ta' Rio+20 ikunu integrati bis-sħiħ fil-politiki esterni tal-UE u l-UE tikkontribwixxi b'mod effettiv għall-isforzi globali biex jiġu implimentati l-impenji miftiehma, inklużi dawk skont il-konvenzjonijiet ta' Rio.

(b) L-UE tipprovdi appoġġ effettiv għall-isforzi nazzjonali, reġjonali u internazzjonali biex jiġu indirizzati l-isfidi ambjentali u tal-klima u biex jiġi żgurat żvilupp sostenibbli.

---

80 Deċiżjoni CBD XI/4.

81 Proposti għar-reviżjoni tad-Direttiva dwar it-Trasparenza COM(2011) 683 biex din tkopri kumpaniji elenkati fil-Borża u tad-Direttivi dwar il-Kontabbilità COM(2011) 684.

(c) L-impatt tal-konsum fl-UE fuq l-ambjent lil hinn mill-fruntieri tagħha jitnaqqas.

Dan jesiġi, b'mod partikolari:

(a) Ħidma favur l-adozzjoni tal-Miri ta' Żvilupp Sostenibbli li: a) jindirizzaw l-oqsma ta' prijorità ta' ekonomija ekoloġika inklussiva u għanijiet usa' ta' żvilupp sostenibbli, bħall-enerġija, l-ilma, is-sigurtà tal-ikel, l-oċeani u l-konsum u l-produzzjoni sostenibbli, kif ukoll kwistjonijiet trasversali bħall-ekwità, l-inklużjoni soċjali, ix-xogħol diċenti, l-istat tad-dritt u l-governanza tajba; b) huma universalment applikabbli, billi jkopru t-tliet oqsma ta' żvilupp sostenibbli; c) huma vvalutati u akkumpanjati minn miri u indikaturi, u d) huma koerenti u integrati mal-qafas ta' żvilupp għal wara l-2015, u jappoġġaw azzjonijiet dwar il-klima.

(b) Ħidma favur struttura aktar effettiva tan-NU għall-iżvilupp sostenibbli permezz tat-tisħiħ tal-UNEP skont l-eżitu ta’ Rio+20, filwaqt li jissokta l-isforz favur aġġornament tal-istatus tal-UNEP għal dak ta' aġenzija tan-NU, u appoġġ għall-isforzi kontinwi biex jissaħħu s-sinerġiji bejn Ftehimiet Ambjentali Multilaterali;

(c) It-tisħiħ tal-impatt ta’ diversi sorsi ta’ finanzjament, inklużi t-tassazzjoni u l-mobilizzazzjoni domestika tar-riżorsi, l-investiment privat, sorsi ġodda u innovattivi, u l-ħolqien ta’ alternattivi għall-użu tal-għajnuna għall-iżvilupp għall-ingranaġġ ta’ dawn is-sorsi oħra ta' finanzjament bħala parti mill-istrateġija ta’ finanzjament tal-iżvilupp sostenibbli stabbilit f’Rio, kif ukoll fil-politiki tal-UE stess, inklużi l-impenji internazzjonali dwar il-finanzjament relatat mal-klima u l-bijodiversità.

(d) L-involviment tal-pajjiżi sħab b'mod aktar strateġiku. Dan għandu jinvolvi l-iffukar tal-kooperazzjoni: 1) ma' sħab strateġiċi dwar il-promozzjoni tal-aħjar prattiki fil-politika u l-leġiżlazzjoni ambjentali domestika u l-konverġenza f'negozjati ambjentali multilaterali; 2) ma' pajjiżi koperti mill-Politika Ewropea tal-Viċinat fuq l-approssimazzjoni gradwali mal-politika u l-leġiżlazzjoni ewlenin tal-UE dwar l-ambjent u l-klima u fuq it-tisħiħ tal-kooperazzjoni biex jiġu indirizzati l-isfidi ambjentali u tal-klima reġjonali; 3) mal-pajjiżi li qed jiżviluppaw biex jappoġġaw l-isforzi tagħhom biex jipproteġu l-ambjent, jiġġieldu t-tibdil fil-klima u jnaqqsu d-diżastri naturali, u jiġu implimentati impenji ambjentali internazzjonali bħala kontribut għat-tnaqqis tal-faqar u għall-iżvilupp sostenibbli.

(e) L-involviment fi proċessi ambjentali multilaterali, inklużi dawk tal-UNFCCC, is-CBD u l-konvenzjonijiet relatati mas-sustanzi kimiċi, kif ukoll fora rilevanti oħra, bħalma huma l-Organizzazzjoni għall-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali u l-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali, b'mod aktar konsistenti, proattiv u effettiv bil-għan li jiġi żgurat li l-impenji għall-2020 jintlaħqu fil-livell tal-UE u dak globali, u biex ikun hemm ftehim dwar azzjoni internazzjonali li għandha tittieħed wara l-2020.

(f) Ratifikazzjoni tal-ftehimiet ambjentali multilaterali ewlenin kollha ħafna qabel l-2020.

(g) Il-valutazzjoni tal-impatt ambjentali, f'kuntest globali, tal-konsum fl-UE ta' komoditajiet alimentari u dawk mhux alimentari u r-reazzjonijiet possibbli relatati.

MONITORAĠĠ TAL-PROGRESS

101. Il-Kummissjoni se tiżgura li l-implimentazzjoni tal-programm huwa mmonitorjat fil-kuntest tal-proċess ta' monitoraġġ regolari tal-Istrateġija Ewropa 2020. Se titwettaq valwazzjoni tal-programm qabel l-2020, partikolarment abbażi tal-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent (European Environment Agency – EEA) tar-rapport dwar l-Istat tal-Ambjent.

102. L-indikaturi użati biex jimmonitorjaw il-progress li sar biex jintlaħqu l-għanijiet prijoritarji jinkludu dawk użati mill-EEA biex timmonitorja l-istat tal-ambjent u dawk biex timmonitorja l-implimentazzjoni ta' miri u leġiżlazzjoni ambjentali u dawk relatati mal-klima eżistenti, inklużi l-miri għall-klima u l-enerġija, il-miri għall-bijodiversità, u l-kisbiet ewlenin tal-effiċjenza fir-riżorsi. Indikaturi addizzjonali biex jitkejjel il-progress kumplessiv lejn ekonomija u soċjetà Ewropea li tkun effiċjenti fir-riżorsi u l-kontribut tagħha għall-prosperità u l-benesseri se jiġu żviluppati b'koordinazzjoni mal-partijiet interessati fil-kuntest tal-Pjan Direzzjonali għal Ewropa Effiċjenti fl-użu tar-Riżorsi.